

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovnik
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajeva št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
Istoip, pešči-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneva po prezniku

Slaba znamenja

Po objavi lateranske pogodbe v Italiji ntkakor ni nastopilo tisto soglasje med državno in cerkveno oblastjo, ki so ga optimistično razporeženi krogi pričakovali in kakor je bilo tudi želeli. Očividno je, da si je hotel šef vlade zagotoviti vse politične ugodnosti, ki iz takih pogodb z največjo duhovno oblastjo za vsak režim nujno potekajo, sam pa nezmanjšano ohraniti duhovno oblast, ki si jo fašizem prisvaja nad dušo italijanskega katoliškega naroda. To velja zlasti za mladino. Režim pa tudi posameznih članov konkordata s formalnopravne strani ne izpolnjuje tako, kakor zahteva njihova lojalna interpretacija. Zato je zavladalo kaj kmalu po formalnem uveljavljanju konkordata mesto harmonije napeto stanje, ki vede do sporov, vrstečih se v kratkih presledkih drug za drugim.

Italijanski katoličani so pričakovali, da bo fašistična vlada po lateranskem sporazumu ukinila proslavo obletnice zasedbe papeževga Rima po italijanskih četah, ki je padla vsako leto na dan 20. septembra. Sv. oče je od svoje strani lojalno opustil običajni protest proti zasedbi Rima, ki se je doslej izražal v tem, da ta dan ni sprejemal strank; prav tako je izostal vsakoletni protestni članek v »Osservatore Romano«. Fašisti pa so proslavili ta dan prav tako kakor druga leta. Katoličane je pač moralo tako postopanje neprijetno dirniti. Tako sta predsednik Zveze katoliških mladinskih društev v Comu Martignelli in njen duhovni voditelj don Induni poslala papežu vianostno brzojavko, v kateri sta obžalovala fašistično proslavo obletnice. »Ker tako postopanje hudo žali nacionalna čuvstva,« je prefekt razpustil Zvezo katoliških mladinskih društev v Comu in izročil oba ugledna katoličana posebni policijski komisiji, ki jima je dala »opomin« za dobo dveh let; opomin ima za posledico, da se stavita oba pod strogo policijsko nadzorstvo in da se morata vsak dan javiti na policiji.

Na katoličane, ki so še pod dojmom znane napada v »Giornale d'Italia« na sv. očeta, je napravil prefektov ukrep globok vtis. Kje je svoboda, ki jo je pričakovala cerkev od konkordata? Se le po enem tednu je »Osservatore Romano« kratko odgovoril listu »Giornale d'Italia« na članek »Polemizirajmo s papežem«. Vatikansko glasilo ugotavlja, da je že naslov sam žaljiv za sv. očeta, prav tako ton članka. List pripominja, da bi šel mimo tega članka, ki bi ga ne bil ponatisnil ves italijanski tisk, ki je vendar pod vladnim nadzorstvom. »Okolnost, da se je mogel za sv. očeta tako žaljiv članek objaviti v dovoljenjem oblasti,« ugotavlja »Osservatore« — »pač ne odgovarja spoštovanju, ki ga zahtevajo čuvstva katoliške dežele ter duh in črka lateranske pogodbe do svete in nedotakljive osebe sv. očeta«.

Tudi zadnji ukrep fašistične vlade proti katoliški akciji gotovo ne odgovarja ne črki ne duhu konkordata. Na svoji prvi seji je namreč nova fašistična vlada sprejela sklep, da se črta iz policijskega zakona člen 218, ki določa, katera društva so pod direktnim policijskim nadzorstvom. To so »stranke, skupine in politična društva sploh«. Ta opredelitev zdaj odpade in zakon se raztegne na vsa društva, torej tudi na katoliško akcijo, ki ji je bilo v konkordatu zagotovljeno svobodno delovanje. Odslej bodo morala tudi njena društva na zahtevo izročiti policiji seznam članov in odbora ter vse podatke o delovanju društev, ki jih bo policija želela. Do tega rezultata so hoteli priti fašisti po drugi poti, tako namreč, da se je njihov tisk postavil na stališče, da so organizacije Katoliške akcije politične. »Osservatore Romano« je to razlago odločno zavrnil, češ, da je katoliška akcija nepolitična organizacija in da torej ne spada pod omenjeni člen policijskega zakona. Fašistična vlada je napravila prerokanju prav fašistični konec in zakon enostavno popravila.

Uvodničar nekega fašističnega lista je pod naslovom »XX. september« prav nazorno začrtal glavne poteze fašističnega mišljenja o konkordatu. Po njegovem mnenju je papežev nagovor na člane katoliške akcije, ki je izzval omenjeno polemiko, »anahronističen«; papeževe besede so žaljive za državo, »ki ne trpi nikakih kritik in poukov od nobene tuje države, pa naj bo ta teritorialno še tako neveljavna kakor je Vatikansko mestec. Sv. oče se ne sme »ponižati do trpkih in polemičnih volivnih govorov«. — »Vsa mladina v Italiji je italijanska, pa naj bo organizirana tudi v katoliških društvih, in vzgojiti se mora v duhu junaštva, sile in boja. Edino fašizem je lahko

Povabilo vlade na proslavo 120 letnice Napoleonove Ilirije

Vlada se udeleži proslave — Sodelovalo bo tudi vojaštvo — Turneja Glasbene Matice v Franciji

Belgrad, 1. okt. (Tel. »Slov.«) V Belgrad sta dospela delegata ljubljanskega odbora za proslavo 120 letnice Napoleonove Ilirije gg. dr. Ravnihar in dr. Pretnar. Prišla sta v imenu odbora, ki ga tvorijo ljubljanska mestna občina, Glasbena Matica, oblastni odbor in francoski institut, da povabijo kraljevo vladu na to slovesnost. Delegata sta bila sprejeta v predsedništvu vlade, v ministrstvu za šume in rude, v ministrstvu prosvete, v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje ter v vojnem ministrstvu. Prosila sta vojno ministrstvo, da bi pri tej slovesnosti sodelovalo tudi vojaštvo, kar se jima je obljubilo. Imata tudi odgovor, da bo vlada delegirala svoje delegate.

Nadalje sta oba delegata zainteresirala vladne kroge za turnejo Glasbene Matice, ki se bo vršila kot nadaljevanje omenjene pro-

slave v Franciji, da se na ta način Sloveni oddolže francoskemu geniju Napoleonu, ki je kot prvi priznal Slovence kot narod z ustanovitvijo Ilirije in slovenskih šol. Glasbena Matica je proračunila, da bi rabila za svojo turnejo 120.000 Din. Do sedaj ji je bilo obljubljeno v ministrstvu za prosveto 20.000 Din, v ministrskem predsedništvu 10.000, v ministrstvu za socialno politiko 40.000 Din. Nabrali bo morala še 50.000 Din. Glasbena Matica bo priredila brezplačne koncerte v delavskih centrih Nancy, Lille, Parizu, Grenoblu, Lensu, Lyonu in Ženevi. V Parizu bo sporazumno z našim poslanikom dr. Spalajkovičem priredila na Sorbonni 1. decembra narodni praznik in bo obenem dala poseben koncert. Turneja bo predvidoma trajala 14 dni in je radi tega potrebna precejšnja vsota denarnih sredstev.

Gosp. organizacije za kmetijske zbornice

Obširen delokrog, ki bi ga prevzele — Veliko zanimanje za subotški kongres

Belgrad, 1. oktobra. (Tel. »Slov.«) Okrog 20. t. m. bo zboroval v Subotici velik kongres gospodarskih strokovnjakov in zastopnikov gospodarskih organizacij iz vse države. Na dnevnem kongresu redno je vprašanje kmet. zbornice, ki bo razveljavila glavni del zborovanja. Želi se, da se osnujejo kmetijske zbornice po zgledu trgovskih, industrijskih, obrtnih in delavskih zbornic ter zbornice profesionalnih intelektualcev. Podčrtava se, da bi spričo našega, razmeroma primitivnega gospodarskega stanja ravno te zbornice vršile najboljšo propagando za dvig kmetijstva. Najbolje bi se brigale za mednarodne trgovinske pogodbe, ker je pri teh ravno naše kmetištvo prebivalstvo najbolj zainteresirano. Interesirale bi se za carine in tarife, dajale našim kmetom poročila o cenah, o kvaliteti blaga in o zunanjem trgu.

Iz vseh krajev države prihajajo prošnje in predlogi za ustanovitev kmetijskih zbornic in tudi v kmetijskem ministrstvu se nagibajo odločilni faktorji za to ustanovo, ker so mnega, da bi potem te korporacije prevzele več

poslov, ki jih sicer vrši kmetijsko ministrstvo.

Proti taki organizaciji našega kmetijskega stanu se čujejo v glavnem dva ugovora, ki jih kmetovalci pobijajo. Prvi ugovor je ta, da bi take zbornice tvorile nekaj vrhunec kmečke kulture, za kateri pa naše kmetištvo prebivalstvo še ni zrelo. Ta ugovor zavračajo kmetovalci in pravijo, da take zbornice na eni strani ne pomenijo vrhunec, na drugi strani pa bi ravno one imele nalogo, da dvignejo naše kmetištvo na najvišjo možno stopnjo.

Drugi argument, ki se navaja proti kmetijskim zbornicam in ki ga kmetovalci ravno tako pobijajo, je ta, da bi se v teh centrih zbiral politika in politikarstvo. Kmetovalci upravičeno trdijo, da bi se to lahko zgodilo tudi drugim zbornicam. Nasprotno je ravno kmečki stan slej ko prej zaposlen edinole s svojimi strokovnimi vprašanji in se najbolj bavi z gospodarstvom. Tudi ta ugovor torej ne drži.

V gospodarskih krogih, zlasti v ministrstvu za kmetištvo, se potek kongresa pričakuje z veliko napetostjo.

Ustanovitev belgrajske mestne hranilnice

Belgrad, 1. oktobra. (Tel. Slov.) Po dolgotrajnih pripravah se je šele danes otvorila mestna hranilnica in posojilnica naše prestolice, do čim ravno sedaj slična ustanova Ljubljane obhaja svojo 40-letnico. Ob priliki posvetitve je belgrajski župan poslal kralju sledeč pozdrav: Nj. Vel. kralju Aleksandru I., Belgrad. Povodom današnje posvetitve in otvoritve občinske hranilnice prestolnice Vašega Veličanstva, upravni odbor hranilnice pristočno pozdravlja svojega kralja, vzvišenega in močnega zaščitnika našega narodnega gospodarstva, kateremu vsi zvesto služimo. Živel naš vzvišeni kralj, živel naš kraljevski dom!

Belgrad, 1. oktobra. (AA) Danes ob 11. dopoldne je bila na svečan način otvorjena in izročena prometu novoustanovljena občinska

vzgojitelj mladine in mi se kategorično poživljamo, če se naša drzna strast križa z mehkuznimi in miroljubnimi pridigami drugih ustanov... Nobena se tako dobro vrezana obleka ne bo mogla obvarovati italijanske mladine pred omamljivim plamenom fašizma. Mladina tega in prihodnjih stoletij bo vedno raje nosila puško in črno srajco kakor kak drugi okrasek... Če bi ne bili plemeniti, kakor nas je naučil duce, bi rekli, da papež slabo povrača dobrote, ki jih je prejel od fašizma.

O spoštovanju tedaj, ki je o njem svojčas govoril Mussolini, da ga je dolžan vsak Italijan največji duhovni sili, ki žari iz Italije vsemu svetu, ni sedaj v fašističnem tisku in taboru nobenega govora. Zavira se svoboda, ki je cerkvi baš v njeni poglobilni misli: duhovno usmerjati mladež po evangeliju najbolj potrebna. Ker postaja tudi čedalje bolj očitno, da namerava fašistični režim obiti posamezne določbe konkordata, ki fašističnemu duhu in političnim namenom ne odgovarjajo in jih po svojevoljni interpretaciji sploh spraviti ob praktično veljavo (zlasti se je bati tega v tistih točkah, ki se tičejo manjšin), zato je čisto naravno, da mora nastati šeasoma iz obstoječe napetosti pravi in globoki konflikt.

ska hranilnica v Belgradu. Svečanemu aktu so prisostvovali zastopnik Nje. Vel. kralja polkovnik Sarič, Nj. Sv. patrijarh Dimitrije, v imenu ministra financ načelnik Tosič, za ministra trgovine in industrije načelnik Zebić, guverner Narodne banke Ignat Bajloni, generalni direktor Narodne banke dr. Novakovič, v imenu udruženja bank predsednik dr. Vladan Marković, direktor nove hranilnice Radivoje Glumac in ves občinski svet z županom inž. Savčičem na čelu. Cerkvene obrede je opravil patrijarh Dimitrije, ki mu je asistiral župnik Božić. Nato je imel belgrajski župan inž. Savčič na prisotne nagovor, v katerem je poudarjal pomen novega zavoda za belgrajsko občino in za belgrajsko meščanstvo. Govorili so še guverner Narodne banke, načelnika Tosič in Zebić ter predsednik udruženja bank dr. Marković.

Zborovanje agronomov v Zagrebu

Belgrad, 1. okt. (Tel. »Slov.«) V nedeljo, 6. t. m. se vrši v Zagrebu glavna skupščina društva agronomov. Ta skupščina je važna radi tega, ker se bo na njej proklamiralo skupno društvo agronomov iz Belgrada in Zagreba. Zagrebška skupščina bo torej sprejela že dolgo časa obstoječi predlog. Preje se ni vedelo za končno formulacijo in je bilo stavljenih tozadevno več predlogov. Eden od teh je bil, da bi za vse agronome v državi obstajala enotna organizacija s posameznimi sekcijami v raznih krajih. Drugi so zopet zagovarjali zvezo posameznih društev, tako da bi v vsaki pokrajini bila samostojna organizacija. Na glavni skupščini belgrajskega društva je bilo zaključeno, naj se ustvari skupno društvo in se je tozadevno tudi dosegel sporazum z Zagrebom, ki bo v nedeljo prišel do izraza.

Demetrovič v Belgradu

Belgrad, 1. oktobra. (AA.) Minister trgovine in industrije Juraj Demetrovič se je davi vrnil iz Zagreba v Belgrad.

Začasni pravilnik o dvolasnikih podpisan

Pirot, 1. okt. (AA.) Po sinočnji seji obeh delegacij je bil izdan naslednji komunikat: Danes popoldne sta se obe delegaciji sestali ob 16 in razpravljali do 20. Na seji obeh delegacij je bila završena končna stilizacija začasnega pravilnika o dvolasnikih, nakar je bil podpisan od članov obeh delegacij. Na jutrišnji zadnji seji bodo izmenjeni pravilniki ter bo završeno tehnično delo.

Vrnitev zunanj. ministra

Belgrad, 1. oktobra. (AA.) Tekom jutrišnjega dne se bo vrnil v Belgrad minister zunanjih poslov dr. Voja Marinković. Dr. Marinković je zastopal našo državo na konferenci v Haagu ter na zasedanju Društva narodov v Ženevi.

Min. dr. Drinković na Sušaku

Split, 1. oktobra. (AA.) Minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Mate Drinković je sinoči odpotoval iz Splita na ladji finančne kontrole »Kosovo« na Sušak. Dr. Drinković je tekom današnjega dne pregledal zdravstvene in socialne ustanove svojega resora na Sušaku.

Francoski gostje v Belgradu

Belgrad, 1. okt. AA. Francoski univerzitetni profesorji geologi, ki se nahajajo na znanstvenem polovanju po Jugoslaviji, so danes prispeli iz Čačka v Belgrad. Na postaji so jih pozdravili profesorji belgrajske univerze z mnogoštevilnim dijaštvom. Nocoj je belgrajska univerza priredila pri »Srpskem kralju« svečan banket v čast francoskih gostov.

Pilota franc. balona iščejo

Zagreb, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Kljub prizadevanju mariborskih in zagrebških oblasti se še ni posrečilo najti pilota francoskega balona, ki se je pred kratkim zgubil na našem ozemlju v hrvatskem Zagorju. Kakor se domneva, je bil pilot balona francoski letalec Noguere. Balon se sedaj nahaja v hangarju zagrebške balonske čete in bo kmalu odpremil v Francijo.

Jesenski velesejem v Zagrebu

Zagreb, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Jutri popoldne se bo otvorila jesenska razstava zagrebškega velesejma, in sicer bo v prvi vrsti razstavljeno vinogradništvo. Razstavo prireja zveza hrvatskih vinogradnikov. Poleg te bo tudi higienska razstava, ki se je že preje pričela, trajala dalje. Ljudstvo se zanima posebno za oddelek za reklamo in modne revije. Za časa te razstave se bodo vršili v Zagrebu mnogoštevilni koncerti in razne druge zabave.

Veliki dohodki

naših carinarnic

Belgrad, 1. oktobra. (AA.) V drugi tretjini meseca septembra so znašali dohodki naših carinarnic skupaj 62.422.629 Din. Od tega odpade na carinarnice v Belgradu 12.456.671, v Zagrebu 13.079.761, v Novem Sadu 9.067.541, v Ljubljani 10.496.193, v Dubrovniku 4.398.609, v Skoplju 1.869.239 in v Splitu 1.122.515 Din.

77 vagonov - izginiolo

Belgrad, 1. oktobra. (AA.) Začetkom oktobra se bo vršila na Dunaju konferenca držav, ki so svoj čas prevzele proge Društva južnih železnic. Na konferenci bodo sodelovali predstavniki Avstrije, Madžarske, Jugoslavije in Italije. Razpravljalo se bo o sporazumu v nadaljnjem postopanju v tožbi, ki teče pred dunajskim sodiščem zaradi 77 tovarnih vagonov, ki jih je baje dunajska »Verkehrsanstalt« posodila med vojno Društvu južnih železnic in ki so po prevaru neznanokam izginiili. »Verkehrsanstalt« zahteva zanje 400.000 švicarskih frankov odškodnine. Našo državo bosta zastopala 2 uradnika ministrstva prometa.

Ukinjeni trgovski šoli

Belgrad, 1. oktobra. (AA.) Minister trgovine in industrije je podpisal sklep, s katerim ukinja državno 2-razredno trgovsko šolo v Tuzli in privatno 2-razredno trgovsko šolo trgovskega udruženja v Nišu. Obe šoli sta bili ukinjeni zaradi nezadostnega števila učencev.

Belgrad, 1. okt. (Tel. Slov.) Belgrajski sportni klub je sklenil radi tega, ker so bile uničene njegove tekme s Hajdukom in Jugoslavijo, da ne bo več nadalje sodeloval v tekmoivanju za državno prvenstvo.

Ustavna reforma brez puča?

Dunaj, 29. sept.

Inozemstvo je sprejelo vladino deklaracijo novega državnega kancelarja dr. Schobra z jako mešanimi občutki in tudi Jugoslavija more in mora vzkliniti z mnogimi drugimi vred: »Ja, die Botschaft hören wir wohl, allein uns fehlt der Glaube«. In kar je Schober povedal, ni samo notranja avstrijska zadeva, kajti razvoj dogodkov v tej sosednji nam državi more pretresti vso Evropo in izzvati komplikacije daleč segajočega pomena.

Da bomo mogli prav doumeti, za kaj vse tu gre, oglejmo si bistvo sedanega boja v Avstriji. Nesporo je, da je prišlo do Schoberjeve vlade vsled mogočnega heimwehrovskega gibanja. Voditelji naravnost kričijo o tem prvem večjem uspehu. V vladini deklaraciji je njihovo gibanje označeno za ljudsko voljo, ki jo mora vlada upoštevati, čeprav v nji še ni njihovega zastopnika. Govorniki socialistov je opozarjal vlado še na neko drugo gibanje, socialističko, ki ima v republiki nad 400 občin in obvlada okroglo 47 odstotkov prebivalstva, in tudi to gibanje zasluži pozornost vlade. Upoštevajte to dejstvo in izvajajte posledice, je zaklical Schoberju in odšel z govorniškega odra.

Usodepolne so zahteve heimwehrovcev, ki jih hočejo izsiliti. Kako izsiliti? Predno si predčimo, kaj pravzaprav hočejo s spremembo ustave, pogledajmo, kaj je ta ustava v Avstriji. — Spočel jo je prvi kancelar, socialistički prvak dr. Renner.

Demokratska je ta ustava, to treba poznati. Predsednika Zvezne republike volita Nationalrat in Bundesrat v skupni seji, ali prerogative so mu jako omejene. Vso vlado voli Nationalrat na predlog glavnega odbora. Predsednik nima pravice odlašati vlade ali posamnih ministrov, nima pravice razpuščati parlamenta, kar se sme zgoditi le na sklep parlamenta samega. Poslovnik je jako liberalen. Volilni red sloni na temeljih proporcije in vezanih volilnih list, tako da se ne zgublja glasovi skoro nič. Ta tendenca gre tako daleč, da imajo za drugi skrutinij zveze po več volilnih okrožij, n. pr. Štajersko, Koroško in Burgenland s komisijo v Gradcu. Iz vseh treh dežel se zložijo ostanki glasov po strankah in tako se doseže marsikak količnik, ki bi ga sicer ne bilo.

Zveznega predsednika naj voli ljudstvo z običajno večino glasov. Ta naj ima pravico, da imenuje in odstavlja vlade, sklicuje in razpušča parlament, da vlada celo absolutistiški kakor v stari Avstriji s paragrafom štirinajstim zloglasnega spomina. — Da se take težnje čisto nič ne zlagajo z modernim naziranjem demokratizma, je umljivo.

Heimwehrovci hočejo tudi spremebo notranje uredbe države na ta način, da Dunaj ne bi bil več dežela za se, kakor meni celo vladina deklaracija, ki trdi, da imajo na Dunaju vsi Avstrijanci enake pravice. Kaj bi hoteli napraviti z Dunajem, ni prav jasno. Ako ga priključijo Dolnji Avstriji, je skoro gotovo, da bi socialisti imeli potem večino ne samo na Dunaju, ampak v vsej Dolnji Avstriji. Ne take velike večine, kakor na Dunaju, ali vendar večino. — Toda, kako jih mislijo heimwehrovci pregnati iz Rathausa?

Sedanja ustava sama določa, kako so spremembe mogoče, namreč z absolutno večino. Pot je jasno predpisana in kdor drugače hoče, ta bodisi raje z glavo skozi zid ali pa hoče — puč! Socialisti imajo celih 71 poslancev od 165, torej brez socialistov ni zakonite večine. Kakšen smisel naj torej ima kričanje o spremembi ustave, ako ni tu vmes nakane po puču, po revoluciji od zgoraj?

Zato ni prav nič jasno, kako si predstavlja vlada spremembo ustave tako, da zadovolji simpatično ji heimwehrovsko gibanje. Mogoče bo to edino s pučem od zgoraj, edino z brutalno silo združenih heimwehrovskih čet ob sodelovanju vse vojske, vse dunajske policije in zvezne žandarmerije. Vse te sile skupaj bi morda utegnile premagati socialistički odpor, torej edino boj na nož, edino potom potokov krvi.

Ako je torej Schober govoril o simpatičnem heimwehrovskem gibanju in je naznanil ustavne reforme po željah Heimwehrovcev, izgubijo na veljavi vse njegove izjave o zakonitosti in trdni volji, da hoče tudi s silo zatreti vsak nasilen poskus rešitve iz sedanje krize.

Tako se nam kaže slika Avstrije danes, ako verujemo besedam iz ust heimwehrovskih voditeljev in končno vlade same. — Vendar, sodeč po izjavah Schobra še kot policijskega predsednika, ki se je izjavljal povsem proti vsem pučistom in nasilnemu razreševanju političnih vprašanj, bi stvar ne bila tako nevarna. Verjetno je, da je vladina deklaracija o Heimwehru bila res izsiljena v tistih dveh urah, ko smo čakali na otvoritev seje pretekli petek. Celo dopoldne je bil v zbornici znani bivši pruski major Pabst ter razpravljal o možnosti vstopa enega ali celo dveh Heimwehrovcev v vlado. Lahko verujemo, da taki predlogi niso bili Schoberju po volji, dasi mnogim možem vladne večine. Končno se je udal vsaj v toliko, da se je simpatični izrekel o tem gibanju. To edino bi bila nekaka olajševalna okolnost za izjave o Heimwehru v vladni deklaraciji in nekaj nade, da se heimwehrovsko kričanje razblini v prazne pene in še bolj prazne nade. Dogodki bližnjih dni nam pokažejo, katero tolmačenje je pravilneje. Eno pa je gotovo, da ustavne reforme po željah heimwehrovcev morejo prodrati edino s pučem ali državnim udarom od zgoraj, kar bi pomenilo popolno nasilno zmago heimwehrovstva ob sodelovanju vseh odgovornih krogov te države. A. G.

Dunajska vremenska napoved. Severne Alpe: Začasno poslabšanje vremena. Višja temperatura in padavine. Jutri pa spremenljivo vreme, hladno in vetrovno. Južne Alpe: Podnevi se bo sedanje lepo vreme začasno nekoliko skalilo. Temperatura bo nekoliko padla.

Pred upostavitvijo angl.-ruskih odnošajev

Brighton, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Minister za zunanje zadeve Henderson je že ob 10.30 zapustil zborovanje delavske stranke in se odpeljal v sosednje zgodovinsko mesto Leves, kjer se je dopoldne sestal s sovjetskimi delegatom Dovgalevskim in nadaljeval razgovore za obnovo angleško-ruskih odnošajev. V krogih konference se govori, da bo Henderson poskusil, da še danes dokonča predrazgovore z Dovgalevskim, da bo mogel že jutri dopoldne na zborovanju stranke v svojem zunanje-političnem referatu poročati o obnovi diplomatskih odnošajev.

Na kongresu stranke stoji namreč zunanje-politično poročilo na odličnem mestu. Ker je spričo pozitivnih državnih nalog glavnih voditeljev stranke narasla kakor po navadi levičarska struja, bi Henderson rad pokazal velik uspeh v obnovitvi diplomatskih odnošajev z Rusijo, zlasti ker laburistični voditelji na drugi strani mislijo pritegniti v stranko tudi nedelavske elemente ter jo postaviti na širšo bazo. Da levičarje zato odškodujejo, se trudijo skleniti z Dovgalevskim vsaj predporazum,

na podlagi katerega bi se takoj imenovala diplomatska zastopnika v Moskvi, oziroma v Londonu.

Čeprav konservativci vlado zaradi tega zelo napadajo, so industrijski in trgovski krogi za čim prejšnjo vzpostavitev odnošajev, ker si po pravici obetajo od tega veliko gospodarsko korist. Seveda bo Rusija morala priznati svoje predvojne dolgeve Angliji in odškodovati po ruski revoluciji prizadete angleške kapitaliste, ki so tam imeli svoja zdaj zasežena podjetja. Izključeno je, da bi laburistična vlada v tem pogledu napram sovetom kaj v bistvu odjenjala.

London, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne se je na konferenci med Hendersonom in Dovgalevskim dosegel popoln sporazum o problemih, ki se imajo neposredno po obnovi normalnih diplomatskih odnošajev urediti z imenovanjem obojestranskih poslanikov v Angliji in Rusiji. Med vprašanji, ki jih bo rešiti, spada tudi dogovor, da se v ruski propagandi v Angliji odpravijo zlorabe.

Zionistični pokret vzrok palest. nemirov

Izjava glavnega tajnika palestinske vlade

Beyrut, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Glavni tajnik palestinske vlade Luke je v prisotnosti višjega komisarja, ki ni ugovarjal, dal posebnemu dopisniku »New York World« intervju, v katerem je podal sledeča pojasnila o krvavih dogodkih v Palestini: Arabci imajo prav. Oni vidijo, kako židje nakupujejo najboljšo zemljo, Arabci pa bodo končno potisnili v gorovje. Arabci so zelo razburjeni radi sklepa Jewish Agency na zionističnem kongresu v Curihi, po katerem hočejo povečati židovske investicije v Palestini. Palestin-

ska vlada je napravila napako, ker je radi relativnega miru v zadnjih petih letih mislila, da so Arabci zadovoljni z ustvaritvijo židovske narodne domovine. Sedaj pa je jasno, da Arabci niti najmanj niso opustili svojega sovražstva ter so se mase pridružile odporu. Vlada se boji, da ne bi po odhodu čet nastal nov, mnogo večji nemir, ki bi se potem težko mogel omejiti na Palestino ter bi vzplamtel ves bližnji vzhod. Vlada je prisiljena, da v židovsko-arabskem konfliktu ostane popolnoma nevtralna.

Nov zrakoplovni tip „Do X“

Start nad Bodenskim jezerom - Služi naj preoceanskim poletom

Friedrichshafen, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Poskusni start zrakoplova »Do X« se je posrečil nad vsa pričakovanja. Ker se je nad Bodenskim jezerom, torej 400 m nad morsko gladino, ponovno posrečil start brez težav s tovorom 20.000 kg v eni minuti, je gotovo, da bo start mogoč tudi z morske gladine z vsaj 24.000 kg tovora. Sedaj se v ladjedelnici potniški zrakoplov opremilja v svoji notranjosti. Spredaj se bo zgradil prostorni salon za kajenje, zraven pa bar. Potniški zrakoplov bo imel razen tega ločene oddelke za 8—10 potnikov in velik skupni salon.

Friedrichshafen, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Zrakoplov »Zeppelin« je danes dopoldne ob 8.20 pri oblačnem jesenskem vremenu startal za 8-urni polet nad južnozpadno Nemčijo pod vodstvom kapitana Flemminga. Na krogu je 31 potnikov.

Friedrichshafen, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Na večerajšnji konferenci učenjakov aerokluba o vožnji na severni pol se je doseglo soglasje o tem, da naj dr. Eckener sam vodi polet na severni tečaj. Dr. Eckener pa je iz zdravstvenih razlogov vodstvo odklonil. Vodil ga bo torej kap. Lehmann. Po stanju razprav se lahko računa s tem, da je polet na severni tečaj sklenjena stvar.

Zborovanje angleške delavske stranke

Brighton, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Minister Thomas je na zborovanju delavske stranke sporočil, da razvoj diskontne politike angleške narodne banke zahteva natančno preiskavo finančne in kreditne politike angleške centralne emisijske banke. — Na popoldanski seji bi vodstvo stranke skoro doživelo težak poraz. Levo krilo stranke, ki je na zborovanju očitno močnejše zastopano, kakor na kongresu strokovnih organizacij v Belfastu, je zahtevalo, da se vrne odboru stranke oni del poročila, ki razpravlja o določitvi skrbstva za brezposelne. Ta predlog levega krila je bil odklonjen z 1.100.000 glasovi, dočim je zanj glasovalo 1.027.000.

Francoski vzhodni trdnjavski pas

Pariz, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Vojni minister Painleve je odšel včeraj na potovanje po severni Franciji, da si ogleda trdnjave, ki se gradijo. Obiskal je predvsem mesta Avernes, Le Quesney, Maubeuge in Valenciennes. Odgovarjajoč na pismeno vprašanje poslanca Rollina je Painleve sporočil, da se trdnjave grade sedaj v okolici Metz, Weissenburga, v severnih Vogezih, okoli Strassbourga, ob gornjem Renu in v Alpih. Stroški bodo znašali skupno 2 in pol do 3 milijarde.

Mednarodna reparacijska banka

Pariz, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Pariška javnost s skrbjo pričakuje zasedanje organizacijskega odbora mednarodne reparacijske banke, ki se začne v četrtek v Baden-Badnu. Smatra se, da je pričakovati težkoče z angleške in nemške strani. »Excelsior« piše, da hoče Anglija zahtevati v nadzorstvenem svetu tudi sedež za svoje dominijone, Nemčija pa želi, da bi bili v nadzorstvenem svetu tudi ostali reparacijski dolžniki Avstrija, Madžarska in Bolgarija. Ravno tako povzroča vznemirjenje tudi tendenca malih evropskih držav, ki se je pokazala v Ženevi, ker tudi one zahtevajo zase gotov vpliv na bodočo reparacijsko banko.

Velika pasiva solijske banke

Sofija, 1. okt. AA. Pasive trgovske tvrdke Bakanov, ki je včeraj zašla v konkurz, znašajo po dosedanjih ugotovitvah 65 milijonov levjev.

Vatikan in sovjeti upostavijo dipl. odnošaje

Berlin, 1. okt. (A. A.) »Vorwärts« poroča, da je berlinski poslanik sovjetske Rusije stopil v pogajanja s tamošnjim nuncijem zaradi vzpostavitve diplomatskih odnošajev med Vatikanom in sovjetsko Rusijo.

Letalo z vojaškimi dokumenti zgorelo

Bukarešti, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Včeraj se je v Campulungu ponesrečilo vojaško letalo. Pilot poročnik Adamaniu je bil na mestu mrtve. Spremljevalec pa je težko ranjen. Letalo je imelo s seboj važne dokumente romunskega vojnega ministrstva za vojnega ministra Čehovskega, ki se nahaja v Campulungu na dopustu. Dokumenti so zgoreli.

Kitajski komunisti

London, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Po vesten iz Hongkonga so komunisti zajeli tri nemške dominikanske nune iz misijonske postaje Čingčav v provinci Fukjen. Ujeti so bili tudi še trije nadaljnji člani misijona, za katere bodo zahtevali odkupnino. Dalje se poroča, da so komunistične čete zavzele Šangkang.

Veliki lašistični svet

Rim, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Včeraj zvečer ob 22 je bila v palači Venezia napovedana seja velikoga fašistovskega sveta. O seji se je pozno ponoči izdal komuniké, ki pravi, da so se seje udeležili vsi člani. Mussolini je razložil temelje reforme velikega sveta in nove ureditve stranke. Od prisotnih ni nihče prišel do besede. — Seja je bila končana ob 22.45.

Radio za gledanje v daljavo

London, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Londonski podajalec je danes dopoldne oficijelno otvoril angleško brezžično postajo za gledanje v daljavo.

Pretiran sport kvari mladino

Belgrad, 1. okt. (Tel. »Slov.«) General Josip Kostić, poveljnik vojne akademije, je ob priliki, ko se v vojno akademijo sprejmejo novi učenci kot bodoči častniki, ugotovil, da je bilo pri poslednjih kandidatih za vojno akademijo okrog 70 odstotkov nesposobnih vsled pretiranega sporta. General Kostić smatra, da se mladeniči mest, osobito Belgrada in okolice, ne razvijajo normalno. Posledica te ugotovitve bo, da število učencev ne bo niti doseglo predpisanega kontingenta 600 učencev.

Belgrajske vesti

Belgrad, 1. okt. AA. Kralj je na predlog ministra pravde ter po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal večji ukaz o premetitvah, upokojitvah in imenovanjih uradnikov tega resora.

Belgrad, 1. oktobra. (Tel. »Slov.«) Pri večerajšnjem poročilu našega belgrajskega dopisnika o italijanski kampanji proti naši državi, se je pri telefonski transakciji, vnesla iz drugega poročila, ki pa ni bilo objavljeno, neljuba pomota, da se je namreč k poročilu našega belgrajskega poročevalca o italijanski kampanji pristavilo »Pressbiro«.

Zadnja poročila

Pogreb kardinala Dubois

Pariz, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Danes je bil ob ogromni udeležbi prebivalstva pogreb umrlega kardinala Dubois. Že v zgodnjih jutranjih urah so bile vse ceste, po katerih je šel sprevod, polne občinstva. Ob 8.30 so krsto prinesli iz nadškofijske palače. Sprevod je šel po ulicah na levi strani Seine do cerkve Notre Dame. Ob 11.30 je bila v tej katedrali žalna slovesnost ob prisotnosti vlade, diplomatskega zbora, političnih in drugih oficijelnih krogov. Nato je bila krsta do 18.30 javno razpostavljena, nakar so jo spravili v škofijsko grobnico.

Slovaška ljudska stranka dr. Tuhi

Praga, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Včeraj je imel sejo izvrševalni odbor slovaške ljudske stranke. S te seje so poslali dr. Tuhi brzojavko, ki pravi: »Vrhovni forum slovaške ljudske stranke, izreka Vam, gospod profesor, soglasno zaupanje in Vas kandidira za poslanca. Vsemogočni naj Vas podpre v Vašem trpljenju za pravice slovaškega naroda.« Brzojavka, ki jo je podpisal Hlinka, je povzročila v čeških listih največje ogorčenje.

Poslabšani odnošaji med Bolgarijo in Italijo

Rim, 1. okt. (Tel. »Slov.«) V »Tribuni« se objavlja vest pariškega političnega dopisnika, da so se sijajni odnošaji med Bolgarijo in Italijo zadnje čase zelo poslabšali. Bolgarski zunanji minister Burov ne uživa več simpatij italijanskega zunanjega urada. »Tribuna« piše, da je dvomna temna politika Burova zaigrala simpatije fašistične vlade in da so interesi Bolgarske izstavljeni veliki škodi.

Venizelos v Pragi

Praga, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Dne 21. dopoldne dospe grški ministrski predsednik Venizelos v spremstvu svoje soproge, državnega podtajnika v ministrskem predsedništvu Papadatos in osebnega tajnika Lambrosa v Prago. Ob 11 dopoldne bo položil venec na grob neznanega vojaka v staromestni svetovalnici. Opoldne bo gost dr. Beneša, popoldne pa si bo ogledal Prago. Zvečer bo dine in sprejem na Hradčanih. V četrtek zjutraj bo Venizelos zapustil Prago in se odpeljal v Topolčane, kjer bo gost predsednika Masaryka. V petek pa se bo preko Budimpešte in Belgrada vrnil v Atene.

„Bratstvo“ makedonstvujuših

Sofija, 1. okt. AA. Sinoči je neki Georgij Colov poskusil umoriti bivšega makedonskega revolucionarja Ivana Dančulova. Po dosedanjih ugotovitvah je bil ta poskus umora nepolitične narave.

Vesti iz Solije

Sofija, 1. oktobra. (AA.) Minister za trgovino in industrijo Vošelski bo v kratkem predložil ministrskemu svetu osnutek zakona o državnih kopališčih in mineralnih vrelcih. Minister trgovine je mnenja, naj bolgarska država najame v inozemstvu posojilo 50 milijonov levov, da dvigne te svoje zdravstvene in socialne naprave na moderno višino.

Sofija, 1. okt. (AA.) Bolgar. plovne družbe bodo nabavile 4 nove pomorske ladje v skupni tonaži 20.000 ton. Nove ladje bodo vršile pomorski promet med pristanišči Črnega morja in Sredozemskega morja ter lukami zapadne Evrope.

Sofija, 1. okt. (A. A.) Liga za zaščito človeških pravic je poslala bolgarski vladi zelo energičen protest, v katerem obsoja medsebojna pobijanja makedonstvujuših in napada bolgarsko vlado, da dopušča prekrizanih rok vse te zločine.

Nenavaden samoumor

Brno, 1. okt. (Tel. »Slov.«) Včeraj je trgovec Vitoch izvršil samoumor na nenavaden način. Na sprehodu v spremstvu svoje soproge si je prižgal cigareto, ki mu je v ustih eksplozirala in ga raztrgala na drobne kose, njegovo soprogo pa težko ranila. Preiskava je dognala, da si je vtaknil v usta dinamično patroino in jo prižgal s cigareto. Vzrok so baje spori z ženo.

Šolski škandal v Mirni peči

Petrazredna ljudska šola zaprla — Poduk ustavljen

Mirna peč.

Res zelo kruta usoda je prizadela našo osnovno ljudsko šolo; višja šolska oblast jo je koncem preteklega šolskega leta dala zapreti, ker je komisijonelni ogled konstatiral, da so sedanji šolski prostori popolnoma nesposobni za nadaljni poduk tako v zdravstvenem, kakor pedagoškem oziru in ker občinski odbor ni priznal nujne potrebe nove šolske zgradbe. Saj okrajno glavarstvo že 20 do 30 let pritiska na občino, naj počasi nabira pri vsakoletnih nakladah za šolski stavbeni fond, a občinski očetje so te naklade večinoma odbijali, češ da je stara šola za naše otroke še dovolj prostorna in močna in da ima občina preveč drugih stroškov.

Ker je pa število otrok v teku časa tako naraslo, da so sedanji šolski prostori res prenapolnjeni in sploh manjka že prostorov, ker je šola zdaj razširjena v petrazrednico z dvema paralelkama, je umevno, da je zgradba nove šole v Mirni peči nujna potreba, ki se ne da več odlašati. Kakor rečeno, je višja šolska oblast že dolgo opo-

zarjala na potrebo nove šole, a ker je županstvo bilo nasprotnega mnenja in je še, je segla višja oblast po radikalnem sredstvu, da je namreč ukazala sedanjo šolo zapreti. Tako so sedaj naši otroci v tekočem šolskem letu brez poduka, učiteljsko pa brez dela dolg čas preganja v Mirni peči, kar je menda edini slučaj v celi Sloveniji. Težka bremena čakajo nas davkoplačevalci radi nove šole in to po krivdi tistih, ki niso hoteli v teh dolgih letih poskrbeti za stavbeni šolski fond. Sedaj bo občina moral najeti posojilo.

Ker naša šolska mladina na noben način ne more in ne sme ostati brez šolskega poduka in želimo svojim otrokom več znanja in izobrazbe, kakor je imamo mi, zato vsi zavedni občani nujno apeliramo na višjo šolsko oblast, da se prične čim prej šolski pouk v naši stari šoli, in se potrpi s staro šolo, dokler nove ne dobimo. Županstvo pa pozivamo, naj takoj izposluje zopetno otvoritev šole za pouk. Sicer je tako: kdor je kriv, da se je šola zaprla naši mladini, tisti naj se zopet pobriga, da se šola takoj odpre za poduk.

Pirc premagal Šamischa

Šah. turnir v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 1. oktobra. (Tel. »Slov.«) Danes se je odigralo 11. kolo šahovskega turnirja v Rogaški Slatini. Senzacija turnirja je bila zmaga Pirea nad Šamischem, zmagovalcem Capablance na turnirju v Karlovih varih.

Izid 11. kola: Rubinstein premaga dr. Singerja v 34 potezah. Pirc premaga Šamischa v 24 potezah. Przepiorka premaga dr. Rožiča v 45 potezah. Grünfeld—Takacs remis (34 potez); Maroczy—Jovanović remis (36 potez); Canal—Brinckmann remis (62 potez); Hönliger—König remis (40 potez). Stanje po 11. kolu: Rubinstein 8½, Maroczy Grünfeld 7½, Przepiorka, Pirc, Flohr 7; Takacz, Canal, Šamisich 6½, Hönliger, Brinckmann 5½, dr. Geiger 5, König 3, dr. Rožič 2, dr. Singer in Jovanović 1½ točke.

Murski Soboti je potreben nov kolodvor

M. Sobota, 30. sept.

Od kar smo dobili železniško progo M. Sobota —Maribor, se vedno bolj opaža, da kolodvor kakor ga ima M. Sobota sedaj oddaleč ni kos prometu, ki se na njem vrši. To tudi ni nič čudnega, ker so bila poslopja zidana za neznatni promet, ki je bil bolj krajevnega značaja, po otvoritvi nove proge pa se je promet počel večiti.

Ker zahteva večjo postajo tako državni interes, kakor tudi interes vseh pridobitnih krogov M. Sobote in Slovenske krajine sploh, so merodajni krogi že ponovno sprožili misel novega, dovolj velikega kolodvora. Vprašanje se je sprožilo tudi na železniški konferenci, ki se je vršila pod predsedstvom g. Fr. Ceha, predsednika trg. gremija in katere se je udeležil še komerc. oddelka g. Hois in še dva druga delegata železn. ravateljstva v Ljubljani.

Po temeljiti razpravi se je ugotovilo z ozirom na postajo v M. Soboti potrebno storiti sledeče:

1. Postajno poslopje samo se mora povečati za najmanj dvakratno.
2. Skladišča za tovarni in brzojavni promet se morajo povečati istotako.
3. Klančino bi bilo treba povečati še za enkrat toliko.
4. Napraviti novo klančino za nakladanje voz in strojev (Stutzrampe).
5. Postaviti novo vagonsko tehniko.
6. Prostor za nakladanje vagonov povečati za najmanj dvakratno...
7. Postajno poslopje in postajo razsvetliti z elektriko.
8. Dati postaji zadostno število uradništva in delavcev na razpolago.
9. Napraviti klančino za nakladanje živine in svinj.

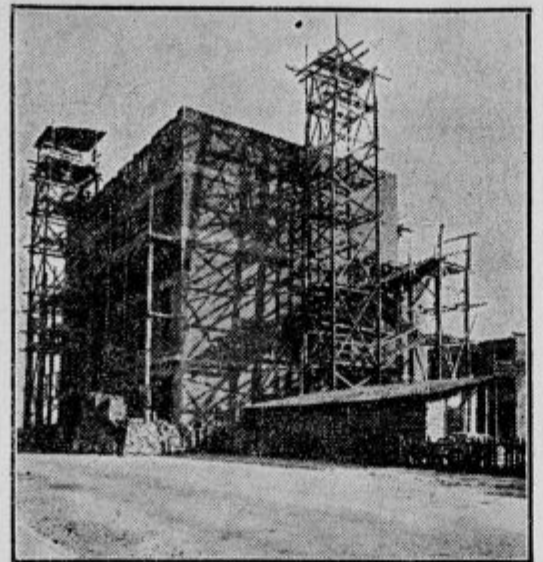
G. šef kom. oddelka je vzel vse to na znanje; izjavil je, da tudi sam uvidi, da je postaja veliko premajhna, obenem pa je tudi obljubil, da bo zadevo priporočal ravateljstvu. Tudi se obračuna na tem mestu na vse merodajne činitele, da se začne zadeva nove postaje čimprej reševati, ker je to za uspešen promet neobhodno potrebno.

V medvedovih šapah

Pri nas so že izumrli razni komendijanti, ki so hodili od vasi do vasi z medvedom in kazali ljudem njegov ples. Pri nas moreš videti medveda kvečjemu v cirkusu, le iz kočevskih gozdov poročajo še od časa do časa, da so ljudje videli tam medveda, resničnega in živega. Po južnih krajih pa ta medvedja »romantika« še živi. Za mal denar se moreš ogledati po vaseh plesočega medveda in v gozdovih živi v prostosti še mnogo teh zverin.

Prav neprijetno srečanje s to zverino je te dni doživel kmet Gavro Garičič pri Bulogu v sarajevskem okraju. Šel je na pašnik, da pogleda za svojim konjem. Tam so se mudili tudi cigani, ki so kazali svojega medveda. Toda ta medved jim je pobegnil in prvi človek, ki ga je srečal, je bil ravno nesrečni Gavro. Gavro je v mraku mislil, da je to njegov konj in ga je oplasil s šibo. Medved pa, hud radi takega pozdrava, se je z vso silo vrغل nanj in ga vrغل na zemljo. Nastala je obupna borba med obema. Na Gavrilove klice na pomoč so hitro pritekli cigani, ki so rešili s precejšnjo težavo težko ranjenega Gavra iz medvedjih šap. Medveda so cigani nato dobro zvezali, da ne bi več napadal ljudi. Nesrečnega Gavra za so morali domačini poslati v bolnišnico.

Trgovski dom v Ljubljani

Ljubljansko trgovstvo je letos začelo z zidanjem »Trgovskega doma«, v katerem bodo naseljene trgovske strokovne organizacije. Stavba je že prišla do strehe in bo prihodnje leto že porabna. Slovenski, predvsem ljubljanski trgovini, ki je zbrala prav znatna sredstva, bo stavba dokaz stanovske zavesti. Ljubljana pa je zopet z novo stavbo pridobila. Stavba stoji ob Simon Gregorčičevi ulici, pri tiskarni Merkur. — Načrte za stavbo je izdelal ing. V. Šubic, zgradil jo je pa stavbenik Miroslav Župan.

Z avtom na Koroško in Jadran

Bled, 30. sept.

Družba Alp-Avto priredi izlet v Celovec v soboto 5. oktobra z odprtim izletniškim avtom. Odhod točno ob 6 zjutraj izpred kavarne Toplice. Vožnja tja pojde preko Podkorenskega sedla na Beljak, Vrbsko jezero in Celovec, nazaj pa preko Ljubelja. Cena je 90 Din za osebo. Prijave sprejema najkasneje do četrtka 3. oktobra poslovođa Zdravko Rus. Za prekoračenje meje je potrebno dopustilo obmejne komisarijata na Jesenicah, po predhodnem potrdilu o istovetnosti županstva.

Dvadnevni izlet v Opatijo bo dne 9. in 10. oktobra. Odhod točno dne 9. oktobra ob 6 zjutraj izpred kavarne Toplice. Vožnja tja pojde preko Predila, Gorice in Trsta. V Gorici in Trstu kratek odmor, kjer si ogledamo grad Miramar. Prenosišče bo v Opatiji, odkoder je drugi dan ob 1 popoldne odhod preko Reke, St. Petra, Postojne in Ljubljane na Bled. V Postojni odmor, ki ga porabimo za ogled jame. Cena vožnji 200 Din za osebo. Za prekoračenje meje je potreben potni list z vizumom. Kdor potnega lista še nima, mu ga preskrbi poslovođa. Prijave sprejema Zdravko Rus najkasneje do dne 6. oktobra.

Podzemna jama v Dobrepoljah

Dobrepolje, 30. sept.

Struga Rašice je sedaj v Ponikvah od Gačnikovega jezera naprej suha. Tako je mogoče dostop v jama, kamor ponikne Rašica. Vstopni požiralniki so trije. Dva večja v višini struge in tretji manjši precej visoko. V požiralniku ima voda padca le par metrov in se kmalu po vstopu razširi v prostorno vežo. Severna stena veže je po vodnih sunkih na nekaterih mestih do tričetrt metra globoko okroglo razjedena, kakor nasvedrana. Od te veže s tremi naravnimi okni (požiralniki) zavije struga v ozko gladko izjedeno sotesko proti severo-vzhodu, dokler se ne razširi v precejšnjo dvorano z oknom v stropu (Somrakova jama). Od tu zavije struga proti vzhodu 4 m po gladkih skalah navzdol, preko naravnih zaprek iz hlodov in dračja, ki ga je voda prinesla s seboj v globoko izrezano ozko sotesko. Kmalu se odcepi proti severu nova struga komaj pol metra visoka, ki se včasih mogoče zoži in so težki prehodi sredi mnogega nanešenega blata. Sem in tja se še nekoliko razširi, a postane končno neprehodna. Prva, najbrž glavna struga pa preide v lepo obokan hodnik do večje odprtine v strm breg na dan in še naprej levo navzdol v ozko neprehodno špranjo. Ta glavna struga ima več odcepih. Kapnikov ni.

Jama je zanemarljiva, grablje pred vhodom odplavljene, zato prinaša voda vedno več lesa, blata in kamenja s seboj in si sama sebi zastavlja in zaspira pot. Verjetnost za pogožniti ob času deževja postaja s tem vedno večja.

Zakaj naj bi bil cviček - kisel?

Krško, 30. sept.

V soboto sem potoval po obronkih od Leskovca proti Raki in dalje proti Novemu mestu. Krško je to vinorodno gričevje in z dozorelo ajdo poraslo Krško polje. Drevje je obloženo s težkim sadjem. Vseposvodi znaki dobre letine. Dokler sem še proti Leskovcu oddaleč ogledoval tudi vinograde v solnčnem žaru, sem se veselil in privoščil božji blagoslov za hrame in zidanice našim vinogradnikom.

Toliko bolj pa sem bil žalosten, ko sem potoval preko Rake in videl nešteto voz z lajtami, ki so vozili že nevo trgatev. Povsod solnce, vinogradi lepo zeleni, grozdje v stanju rednega izboljševanja — a z goric nešteto polnih voz! Ljudje vinogradniki — kako zametujete in kvarite nele grozdje, ampak tudi sladko kapljico. Kaj morajo biti dolenjska vina res kislja celo ob tako solnčni jeseni, kot je letošnja. Kaj nam res ni nič na tem, da bi za dobra vina utegnili mnogo več vtržiti, ali pa vsaj vino lažje spraviti v denar? Kaj mora res vsak vinogradnik misliti, da so vsi njegovi sosedje sami tatovi — in da morajo zato vsi naenkrat in vsi prerano s trgatvijo? Začnimo vendar enkrat pošteno misliti v vinogradih o drugih, da bodo drugi vinogradniki o nas, začnimo s pozno trgatvijo — začnimo s kvalitetno robo!

Koledar

Sreda, 2. oktobra: Angeli varuhi. Mlaj ob 23.19. Po Herschlu: lepo.

Osebnosti

— Izpit za poučevanje verouka na srednjih šolah je napravil g. Ante Kordin, prefekt v Marjanišču.

— V dušno pastirstvo med Slovence na Holandskem in v Belgiji odhaja g. Oberžan, doslej kaplan v Cankovi v Slovenski krajini. Bog mu daj Svoj blagoslov!

— Novi italijanski vicekonzul v Ljubljani. Andreoli Giuseppe je postavljen za vicekonzula pri generalnem konzulatu kraljevine Italije v Ljubljani.

— Za načelnika okrajnega cestnega odbora v Kozjem je bil včeraj 1. t. m. izvoljen g. Marko Tomažič, dekan v Kozjem. Podnačelnik je Lojze Lorenc, župan v Sv. Petru pod Sv. gorami.

— Za načelnika okrajnega cestnega odbora v Murski Soboti je bil pri ponovni volitvi izvoljen župan g. Jožef Benko.

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za upravnika skladišča neizdelanega materiala 1. zavoda za izdelovanje vojne opreme admin. kapetan I. razr. ekon. stroke Joško Škerl; za vršilec dolžnosti blagajnika 24. topn. polka admin. podporočnik ekon. stroke Janko Palčič; za pomočnika tehničnega parka 3. zrakoplovnega polka zrakoplovni poročnik Rudolf Girizik; za upravnika raznega tehničnega materiala tehn. skladišča 3. zrakoplovnega polka zrakoplovni kap. I. razr. Hugo Trosman; za vršilec dolžnosti upravnika raznega tehn. materiala tehn. skladišča 4. zrakoplovnega polka zrakoplovni podporočnik Ivan Prestini; na službo v tehn. park 4. zrakoplovnega polka nižji zrakoplovno-tehn. poslovođa IV. razr. Ivan Šimunc; na lastno prošnjo so odrejeni na službo v pilotsko šolo 1. zrakoplovnega polka zrakoplovni poročniki: Ivan Hoteček, Ivo Ostrič, Emil Brunskole, Sava Poljanec, Alojzij Radin, Joahim Šitnik in Janko Salamun. Bolnišarsko podčastniško šolo, ki je trajala od 1. oktobra 1927 do 1. oktobra 1929, so dovršili med drugimi še sledeči podnačelniki-gojenci in sicer z odličnim uspehom: Ivan Boje, Ivan Breje, Ivan Milinarič, Ivan-Milan Poljar in Mirko Jarič; s prav dobrim uspehom: Viljem Henrik Delenc, Milan Vraneš, Stanislav Češarek, Marko Belas in Jožef Zabkar in z dobrim uspehom Martin Blaževac.

Novi grobovi

† V Trbovljah je umrla v torek g. Pepca Škrbec, mlada in pridna žena gospoda Miloša Škrbca. Pokojna je bila doma iz znane Hrastove družine iz Polan pri Prevaljah. Rajnika zapušča dve mali hčerki.

† Helena Sever, strojarjeva žena je včeraj umrla v ljubljanski bolnišnici. Pogreb bo jutri ob treh popoldne.

† Ivanka Oder, zasebna uradnica, je umrla pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Stara je bila šele 21 let. Pogreb bo v četrtek ob 9 dop.

† Preminula je v Mariboru v starosti 64 let Agata Fišer, soproga vpojenega uradnika drž. železnice ter predsednika Zel. organizacije. Pogreb bo danes ob 16. iz hiše žalosti Nasipna 36 na magdalensko pokopališče.

† Smrt med ameriški Sloveni. V Clevelandu je umrla 42letna Francka Kosar, rojena Mar. V Ameriki je bila 18 let. Doma je iz Bistrice v fari St. Rupert v Ameriki zapušča moža, sestro in brata, v domovini pa dve sestri in brata.

N. p. v. m.!

Mala kronika

★ Gg. veroučitelji ljubljanske oblasti naj predložijo računovodstvu prosvetnega oddelka v Ljubljani prijave za pouk verouka za april, maj in junij 1929 ter prijave za potnišne za isti čas.

★ Na kongresu slovanskih filologov v Pragi bosta zastopala ljubljansko vseučilišče profesorja gg. dr. Franc Kidrič in dr. Fran Ramovš. Stroške bo kril ljubljanski občinski odbor.

★ Dovoljen inozemski tisk. Z odlokom ministrstva za notranje posle je dovoljeno uvažati v našo državo in razširjati v njej list »Bohemias«, ki izhaja v nemškem jeziku v Pragi.

★ Prepovedan inozemski tisk. Zabranjeno je uvažati v našo državo in razširjati v njej italijanski list »L'Isontino«, ki izhaja v Gorici, in italijansko revijo »Adriatico Nostro«, ki izhaja v Milanu, ker pišeta zoper koristi naše države.

★ Tatvine koles v Borovnici. Doslej še ni bilo čuti o kolesarskih tatvinah v Borovnici, se pa zato sedaj več sliši. Pojavil se je precej premeten izumovč, ki noče ukrasti kar celega kolesa, temveč se je specializiral na posamezne dele koles. Tako je bilo pred kratkim ukradeno kolo Francu Petrovičiču, a ga je kmalu našel brez verige, dela zvonca, torpeda in gumijastih delov. Prejšnji teden se je ta izumovč zopet polastil kolesa Stanka Žerjava, mu pobral vse dele, razen golega ogrodja. In tega je posadil v Borovnišče. Najbrže je to kak mehanik, ki hoče s sestavljanjem koles iz ukradenih delov zabrisati možnost prepoznavne kolesa po lastniku in tako tudi vsako sled za seboj.

Če rabite zanesljive britvice Gillette, se boste vselej brezhibno brili.

Izredno ostro rezilo iz najboljšega jekla reže pri vsaki potezi z aparatom. Kupite pravočasno nove britvice Gillette!

Gillette

★ Samoumor v Zagorju. V torek okrog pol devetih dopoldan se je na Lokah pri Zagorju ustrelil 24letni Friderik Kováč. Domači, ki so prihiteli v njegovo sobo, so ga našli vsega krvavega ležati na postelji — že mrtvega. Danes bi bil moral fant nastopiti službo pri vojaški godbi. Pa je prej nastopil pot v večnost. Zakaj je to storil, o tem seveda ljudje mnogo govorijo, a gotovega ne ve nihče. Vse je le ugibanje. Skrivnost pojde z njim v grob. Zdravniška preiskava je ugotovila, da je bil fant duševno zmeden.

★ Zrelo jagoda in evet je 30. septembra utrgal prijatelj »Slovenec« na vrtu g. Antona Goloba, posestnika in župana v Selu pri Mirni, ter nam poslal v uredništvo.

★ Mlada hruska cvete na vrtu K. v Novem Vodmatu (Moste).

★ Rekordna žetev tobaka v naši državi. Dne 30. septembra se je v Mostaru vršilo glavno zborovanje sadilcev tobaka pod predsedstvom dr. Mandiča. Zborovanje je poslalo brzojavni pozdrav Nj. Vel. kralju in finančnemu ministru. Iz poročila odbora je bilo razvidno, da se je sadilec kljub vsem težavam vendar posrečilo doseči zvišanje cene za 20 odstotkov več kot lani. Ravno tako je finančni minister obljubil, da bo izdal nov monopolni zakon, s katerim se bodo regulirale kupne cene tobaku tako, da sadilci tobaka ne bodo več odvisni od dobre volje posameznih ministrov. Ugotovljeno je bilo, da je letošnja žetev tobaka v naši državi rekordna in da dosega 6 milijonov kilogramov. Resolucija zahteva, da naj se tobak kvalificira v 7 vrst, ne pa kot dosedaj v 3 vrste s podvrstami. Dalje zahteva resolucija, da se zasebne terjatve, takse in pristojbine ne jemljejo od kmetov kot odkupnina za tobak. Bavno tako zahtevajo sadilci tobaka, da se osnuje fond za sadilce, oškodovane po vremenu. V ta fond naj bi država dajala dve petini, sadilci sami pa tri petine. Na koncu zahtevajo sadilci, naj njihov predsednik dr. Mandič postane član uprave drž. monopolov v Belgradu, da bo lažje zagovarjal in zastopal interese pokrajini, ki pridelujejo največ tobaka.

★ Arheološke najdbe v Sisku. Na kraju, kjer stoji sedaj mesto Sisek, to je na sotočju Kolpe in Save, je stalo v rimskih časih mesto Siscia. Te dni so kopali v Sisku temelj za hišo trgovca Toma Janušića, nedaleč od postaje. Pri kopanju so delavci našli na zelo zanimive ostanke iz rimskih časov. V globlini 2 metrov so odkopali temelje zelo velike stavbe, dalje kopalni bazen, v katerem so še dobro ohranjene svinčene cevi. Na dveh krajih se zelo lepo vidijo vzdane podtalne cevi v premeru 20 cm, ki so služile za odtok vode v Kolpo. To so bili torej nekaki rimski kanali. Pod bazenom so sedaj, po dveh tisoč letih našli peč z ostanke ogla in pepela. Vse te izkopnine je pustil trgovec Janušić nedotaknjene, dokler ne pride v arheološki strokovnjak v Sisek, ki bo ugotovil vrednost teh starin.

★ Ljudska nečimurnost. Pred subotiskim sodiščem se je te dni vršila zanimiva razprava proti ciganki Julijki Kolobar. Obtožena je bila, da je goljufala ljudi na ta način, da jim je obljubljala ženitev oziroma možitev s klicanjem duhov in za to prejemala denar. Tako se na primer ostarela devica Ana Goda ni mogla poročiti in je prosila Julijko, naj pomaga. Ta ji je dejala, da ji pošlje po duhovih moža, zato pa ji je Ana morala dati dva tisoč dinarjev. Ker moža seveda ni bilo, je Ana zopet prišla k Julijki, ta pa ji je odgovorila, da duhovi še niso dobro plačani in ji je Ana zopet morala dati dva tisoč dinarjev. Ko se Ana le ni mogla poročiti, je spoznala, da je ogoljufana in je stvar ovdala policiji. Sodna dvorana je bila nabito polna. Sodišče je Julijko oporošilo z motivacijo, da je v 20. stoletju izključeno, da bi se ljudje dali slepariti z duhovi.

★ V Službenih novinah od 30. septembra je objavljen »Zakon o izdelavi, uvozu, izvozu in prodaji smodnika, eksplozivnih in ostalih razstreljivih snovi, municije in orožja«, dalje »Zakon o vračanju, naplačevanju in storniranju vozarine ter ostalih pristojbin na državnih železnicah« in »Pravilnik za upravo penzijskega fonda Advokatske komore v Ljubljani«.

★ Zveza za tujski promet v Sloveniji ima svoj izredni občni zbor dne 10. oktobra ob 10. uri v sejni dvorani Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.

★ Prikojevalni tečaj 8. oktobra. Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19.

★ Klobuke čisti, lika, preoblikuje in barva Mirko Bogataj, Stari trg 14.

★ Če si ZELITE res dobro in trpežno kolo z jamstvom, si naročite le »PUCH« kolo pri tvrdki IGN. VOK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7 ali: v podružnici Novo mesto. Dobite ga tudi na mesečne obroke.

★ Urejena prebava in zdrava kri se doseže z dnevno uporabo pol čaše naravne »Franz-Josef« grenčice. Strokovni zdravniki za motenja v prehrani hvalijo »Franz-Josef« vodo, ker pospešuje delovanje žlečad in čreva, preprečuje oteklost jeter, zvišuje izločevanje žolca in sečnice, poživlja izmenjavno snovi in osvežuje kri. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske klice v naše telo. **Otroške**, ki obiskujejo šolo, najzanesljiveje obvarujejo prehlada, nahoda in influence ANACOT-pastilje dr. Wanderja. Dobivajo se v vseh lekarnah. Oglabljajte se izdelkov, ki v zadnjem času imitirajo Anacot-pastilje

Kaj je najtežje?

Odgovori.

156. Pozabiti najlepše ure srečne prošlosti.
157. Poslušati govorance na naših banketih.
158. Da bi bila dva jurista o istem slučaju enakega mnenja.
159. Dočakati objavo svojega literarnega preveca.
160. Hudo vračati z dobrim.
161. Da bi se upravniki svetnik odpovali tantom, delničar pa dividendi.
162. Zedinjenje zapadne in vzhodne cerkve.
163. Razumeti sklepe božje previdnosti.
164. Pred lastnim pragom pometati.
165. S plačo državnega uradnika izhajati.
166. V Jugoslaviji uvesti prohibicijo.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Dramsko gledališče: »Nevesta s krono«. Izven. Začetek ob 8 zvečer.
Kino »Ljubljanski dvor«: Nespametna sreča.
Lekarne: Nočno službo imajo: Dr. Piccoli, Dunajska c. 6, in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Stiske grajskih prebivalcev za vodo

Menda največji reveži v Ljubljani so prebivalci Gradu. Sicer se revščina ne da s seboj primerjati in je je tudi drugod v Ljubljani dosti, toda tem »grajščakom« manjka celo še — vode. Resnično, vode jim manjka. Ikarit na dan jim dovaja vodo motor na Osojah. Zjutraj, ob 11 dopoldne in pred večerom teče voda na Gradu. Če teče! Če ne odpoje na Osojah motor! To se pa prav rado zgodi. Saj je na primer v vsem dolgem mesecu avgustu tekla voda samo osem dni. Drugače pa so jo morali »grajščaki« nositi iz nižjih hiš visoko gori ali pa jim jo je dovažal voz. Motor so popravljali, pa se je kmalu zopet pokvaril. In tako traja ta pesem neprestano. Sedaj smo pred vratmi zime. Grajske gospodinjice že s strahom mislijo na to, kako bodo morale zopet po cele ure čakati v vrsti pred vodnjakom, pogosto v snegu in v dežju. Najbolj s strahom pa misli na te hude čase grajski hišniki. Lani je moral mnogokrat stati v ledenomrzli vodi pri razdeljevanju vode in zjutraj je moral skoraj redno ogrevati zamrznje cevi, sedaj ima vse popokano kožo na rokah od lanske zime. Kakšne bo imel še letošnjo zimo.

Pred meseci so nas obiskovale razne komisije. Govorili so, da bodo napravili na Gradu majhen rezervuar, ki bo z vodo preskrboval vse grajske prebivalce. Govorilo se je, da bodo potem napravili več pip na hodnikih in pritličju in v prvem nadstropju, tako, da grajskim prebivalcem ne bo treba več čakati na vodo, kakor med vojno na kruh. Ostalo pa je vse pri starem, pri komisijah in na papirju. Pa bi mestna občina s tem tudi prihranila, saj monterji menda ne popravljajo motorja na Osojah zastoj in tudi voznik najbrže ne vozi vode na Grad iz golega človekoljublja. Vemo, da je v letošnjem občinskem proračunu določen poseben znesek za napravo rezervuarja na Gradu. Pa menda ne bo pri splošni štednji ta znesek črtan? Na Gradu je 95 strank in nad 550 prebivalcev. Vsi ti zahtevajo od mestne občine zelo malo, najmanj, kar se da sploh zahtevati: humanosti in obzirnega postopanja. Pomisliti je treba, da je Grad zelo priljubljena točka izletnikov, v maju zlasti šolske mladine. Vsak dan obišče najmanj sto otrok Grad. Otroci bi radi pili vodo, pa je ne dobe nikjer. Iz vseh teh in še mnogo drugih vzrokov je upravičena in utemeljena zahteva: Dajte Gradu vode!

*

Ugleden obisk. V Ljubljano je prispel in obiskal naše uredništvo g. Josip Gergen, stalni dopisnik »Germanice« in akreditiran časnikar pri Društvu narodov. G. Gergen je eden najbolj znanih nemških časnikarjev v Ženevi in je izdal več publikacij o delovanju Društva narodov. Posebno pozornost pa so vzbudile njegove razprave v vprašanju saarske kotline in o izpraznitvi Porenja. G. Gergen, ki se je stalno boril za nemško-francosko zblizanje, je velik prijatelj naše države. V Ljubljani ostane še par dni, nakar bo prepotoval v svrhu podrobnega proučavanja vse naše pokrajine. Kot poznavalec mednarodnega javnega prava se bo naš prijatelj gotovo zanimal tudi za pereče manjšinsko vprašanje. Prepričani smo, da se bo g. Gergen tekmo svojega bivanja lahko prepričal, v koliko so »stočnice« razne vesti in članki po nemškem časopisju.

Vreme v Ljubljani je bilo včeraj razmerna lepo in toplo. Ljubljana je bila včeraj poleg Splita najtoplejše mesto v državi. Bilo je zjutraj sicer le 5,6 stopinj, toda čez dan se je toplota dvignila na 20 stopinj Celzija. V Splitu pa se je dvignila od 12 na 22 stopinj. Drugod je bilo le 16 do 18 stopinj.

Ureditev avtobusnih postajališč. Razmere na dosedanjih avtobusnih postajališčih so bile take, da so nujno potrebovale preureditve. Prvič ni lepo niti povsem jasno, katera oblast naj daje dovoljenja za avtobusna postajališča, ali velika županstva ali policija ali gradbeni direktor ali mestni gospodarski oziroma gradbeni urad. Drugič pa so množine avtobusov pričele že prav resno

Nesreča ne počiva

— Smrtna nesreča otročiča. — Iz Maribora: Težka nesreča je zadela Rutnikovo družino na Tolstem vrhu. Domači gospodar je bil zaposlen pri sadni preši; med tem ko je napravljati novi vijak, se je približal preši enipolletni Peterček. Po nesrečnem naključju je veliki kamen v tem trenutku padel preko uboga fantka, ki je bil na mestu mrtve. Očeta ne zadene pri tem nobena krivda, ker se je otrok neopaženo približal stikalnici.

— Učence v šoli si zlomil nogo. Iz Murske Sobote: V Gornji Bistrici se je zgodila precejšnja nesreča. Med odmorom v šoli so se otroci igrali. Živahen učenec je skakal na klop, pa zopet na tla. Pri tem je tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo. Sedaj leži v bolnici in odločno izjavlja vsakemu, da tiste klopi več niti ne pogleda; njegove nesreče je namreč kriva prav tista nesrečna šolska klopi!

Dijakec padel z drevesa. Težja nesreča se je v ponedeljek ob pol 6 zvečer pripetila 12-letnemu dijačku Stanku Goršiču, stanujočemu na Mivki. Splezal je na Opekarso cesti na divji kostanj in tresel sadež z drevesa. Pod dečkom pa se je zlomila veja in padel je na tla. Poškodovan se je prav resno na glavi. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico.

— Požar. Iz Maribora: Požar je izbruhnil včeraj pri posestniku Ivanu Lukovečku v Gornji Sv. Kungoti. Kungoški gasilci so se podali takoj na delo ter ogenj lokalizirali. Plameni so upepeljili velike zaloge sena in slame. Škoda znaša do 150.000 Din, ki pa je le delno krita z zavarovalnico.

— Smrtna nesreča na bosanski železnici. Te dni se je pripetila na progi med Reljevim in Semizovcem v Bosni velika nesreča. Tovorni vlak, ki je vozil les iz Sarajeva, je skočil s tira. Prevrglo se je šest tovornih vagonov, ki so pokopali pod seboj delavca Mateta Budimirja iz Sarajeva. Budimir je bil na mestu mrtve. Na lice mesta je prišla zvečer komisija, ki je preiskala slučaja.

— Vlak povozil ameriško Slovenko — mater osmih otrok. V Erie v Pensilvaniji je vlak povozil 44 letno Josipino Gornik, ameriško Slovenko in mater osmih otrok. Gornikova je šla preko železniškega križišča, ki ni bilo zavarovano in tu jo je zadela nesreča. Umrila je kmalu potem za zadobljenimi poškodbami v bolnišnici.

ponekod ovrnati normalni promet ostalih vozil, kar je najbolj vidno pred »Figovcem«. Da se vse to končno veljavno reši in uredi, se je včeraj sestala posebna komisija, ki si je ogledala glavna ljubljanska postajališča. Komisijo so tvorili za veliko županstvo komisar Šink, za okrajno glavarstvo v Ljubljani in gradbeno direkcijo dr. Kobal, za mestno občino direktor ing. Prelovšek in ing. Mačkovšek, za policijsko direkcijo komisar Kos in višji pol. nadzornik Grill, za zadrugo avtobusnih podjetij pa predsednik Magister in tajnik Vencenz. Komisija si je včeraj ogledala najprej postajališče pred Figovcem, zatem pa postajališče na Marilijem trgu in na Krekovem trgu. Do končnih sklepov včeraj ni prišlo, ker pada vsak član komisije svoje mnenje pismeno, nakar sledi sklep o končni ureditvi postajališč.

— Cirkus Konrado v Ljubljani. Včeraj zjutraj je prišel v Ljubljano cirkus Konrado. Cirkus je resnično boljše podjetje te vrste in se ne da primerjati z njim neki cirkus, ki je pred njim gostoval. Bogastvo cirkusa na živalih je prav znano, tako ima cirkus leve, tigre, kamele in druge eksotične živali. V Ljubljano je prišel cirkus z vlakom, ki je imel 20 vagonov. Poprej je gostoval v Zagrebu, iz Ljubljane pa odide cirkus v Italijo. Šotor cirkusa je ogromen in ima prostora za 2000 oseb. Cirkus se je nastanil na običajnem cirkusnem prostoru.

— Važna novost na Vodnikovem trgu. Svoječasno je izšla iz občinskega pobuda, naj bi si mestna občina nabavila dve precizni avtomatični tehnik, katere bi namestila na javnem mestu, da bi bilo s tem kupovalcu omogočeno kontrolirati težo blaga. Mestni magistrat je sklenil kupiti avtomatično tehniko od holandske tvrdke Van Berkel patent. V par dneh bo tehniko postavljena na Vodnikovem trgu. Občinstvo bo posled samo moglo ugotoviti, če prodajalci tehtajo pravilno ali ne. Vsekakor bo občinstvo to novost sprejelo z veseljem in se bo to ugodnosti posluževalo v obilni meri.

— Uradne ure pri Upravi policije Ljubljana so od 1. oktobra dalje vsak delavnik razen ob sobotah od 8 do pol 1 in od pol 6 do 18. V sobotah pa se uraduje nepretrgoma od 8 do 14.

— Davkoplačevalcem pridobnine. Davčna uprava za mesto Ljubljana razglša: V zmislu člena 116, odst. 1 in 2 zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928 (Ur. l. št. 75-26 iz l. 1928) naznanjam, da so seznamki oseb, zavezanih pridobnin, katerih davčne osnove se bodo za davčno leto 1929 razpravljale pred davčnim odborom za mesto Ljubljano, razgnjeni na vpogled davčnim zavezanecem v pisarni mestnega magistrata v Ljubljani v času od 4. oktobra do 11. oktobra in sicer med običajnimi uradnimi urami. O predlogih davčne uprave bodo davčni odbori razpravljali v istem vrstnem redu in na dan, ki ga navaja razgnjeni seznamek. O tem obveščam vse pridobninne zavezanke, da v lastnem interesu vpogledajo predlagano davčno osnovo, da morejo eventualno osebno ali pa po pooblaščenih pred davčnim odborom na dan razprave zastopati svoje interese. Zavedni zakonski predpisi se glase: Seje odbora so tajne. Prisostvovati jim sme samo davčni zavezanec ali njegov zastopnik, odnosno pooblaščenec. Kot zastopnik davčnega zavezanca sme priti pred davčni odbor: mož za ženo, žena za moža, oče ali mati za otroke in otroci, starejši od 18 let, za starše kakor tudi vsakdo, ki se ne bavi obrtoma ali za plačo s takim poklicem, toda s pravnim pooblastilom. Po tej določbi ne morejo zastopati strank pred davčnim odborom n. pr. zakotni pisarji. Pač pa smejo kot pooblaščenec s pravnim pooblastilom pred davčnim odborom zastopati davčne zavezanec: odvetniki, javni beležniki (notarji) ali pooblaščenec finančno-pravni zastopnik. Za pravne osebe smejo prihajati pred davčni odbor njih predstavniki, odnosno pooblaščenec predstavnikov, za osebe pod skrbstvom in mase vobče pa njih skrbnik, zastopnik ali branitelj (konkurzni upravnik). Razpisana razprava se ne bo odložila, ako bi ji davčni zavezanec ne prisostvovali; tudi se določeni red za razpravo ne bo v nikakem primeru izpremenil. Pričetek seje je ob 9.

Kino „Ljubljanski dvor“

Premijera veselega filma

Nespametna sreča

Roman mladega dekleta

Tel. 2730 Ob 4, 4/7, 4/8, 9 Tel. 2730

— Tat skozi okno. Okno šrambe za obleko, last tesarskega mojstra Franca Martinca na Prulah, je bilo bolj slabo pripro. Neznani tat je to uganil in se splazil prednočnim skozi okno v šrambo. Odnesele je mnogo obleke v vrednosti nad 1200 Din. G. Martinca ima sploh veliko smolo s tatovi, ki ga prav radi obiskujejo na Prulah, pa tudi tatovi koles ga ne omaložujejo.

— Tatvine koles. Gostilničarju pri »Sodčku« v Hrenovi ulici Francu Veselu je neznan zlikovec izmaknil iz gostilniške veže kolo znamke »Aiglone«, vredno 1500 Din. — Delavcu Francu Japlju pa je drug znikavil odpeljal izpred trgovine Šubelj v Zgornji Šiški 1200 Din vredno kolo, znamke »Torpedo«.

— Iz policijske torbe. Aretirana sta bila en tat in en vojaški begunec. Zadnji v mesecu, oziroma prvi, se v policijski torbi dobro pozna. Zakaj poročila stražnikov poročajo o mnogih incidentih in nemirih, ki so se dogajali na raznih krajih mesta. Prijavljen je en slučaj težke telesne poškodbe, osem kaljenj nočnega miru ter izgrediv in en slučaj nedostojnega vedenja. Dalje so prijavljeni en slučaj prepovedane hoje po železniškem tiru, 4 prestopki avtomobilskih in 9 prestopkov cestno-policijskih predpisov.

*

— Zadruga sobo-črko slikarjev, pleskarjev in ličarjev v Ljubljani ima redne pomočniške preizkušnje v drugi polovici tega meseca. Nekolkovane prošnje vlagati do 15. t. m. pri zadrugnem načelniku, Ljubljana, Emonska cesta 25.

Maribor

— Dodelitev zasilnih stanovanj. Nova zasilna stanovanja dobijo sledeči prosilci: Gira Raskovja Sergijevna; Franc Uhl; Martin Mez-narič; Franc Herman; Franc Kurbos; Ivan Kloj-čnik; Jakob Heršček; Ivan Kovarčič; Rudolf Li-kavec; Franc Milnar; Josip Kovarčič; Slavko Colnik; Leopold Vrtovec; Slavka Čebulj; Niko-laj Minajev; Ivan Stanonik; Jakob Švarc; Jo-sip Strajšek; Janko Kavčič; Franc Rozman; Martin Črepinko; Franc Brišar; Jurij Pešec; Alojzij Petek; Anton Slaček; Matija Hudelst; Martin Mastnak; Lovro Budja; Jakob Leskovar; Martin Bestjak; Ivan Živko; Jakob Turin; Hen-rik Studenčnik; Ivan Bajt; Ivan Stok; Stanko Tušek; Anton Janžekovič; Bolfenk Rizman; An-tonija Pirkovič; Drago Orbančič; Janez Rajh; Terezija Rosina; Anton Romih; Franjo Vršič; Ivan Sporn; Ivan Zorli; Anton Uhan; Ivan Wöss; Dragotin Ledinek; Jožefa Čerdinšek; Rudolf Koren; Jožef Pilihi; Mihael Šrok; Franc Kure; A. Kamenšekova; Franc Gračner; Ladislav Sin-kovič; Marija Shlebon; Rupert Likavec; Kri-stijan Grajcar; Simon Horvat in N. Kelbič. Hor-zatovo stanovanje dobi gđna Valenčič.

— Mariborski katoliški akademiki, včla-njeni v ferialnem klubu »Panonijac«, so na po-nedeljekom rednem letnem običnem zboru iz-volili sledeči odbor: France Škarabot, cand. pihl., predsednik; Mihael Granda, stud. iur., tajnik; Franjo Avsenak, stud. iur., blagajnik. Na običnem zboru so se tudi storili nekateri važni sklepi, ki zadevajo letošnjo klubovo de-lovanje. Odslej bo imel klub svoje redne me-sečne sestanke ter se vabijo vsi akademiki in abiturienti, ki želijo vstopiti v klub, da se pri-javijo pri društvenem tajniku Mih. Grandi.

— Ob tisočletnici sv. Vavla. So pohiteli mariborski Čehi v lepem številu ter člani tu-kajšnjega Zgodovinskega društva s prelomom dr. F. Kovarčičem na čelu v neskončno lepo tiši-no sv. Vavčesla pri Slovenski Bistrici. Domači ni so zelo okusno okrasili prostor okoli cerkve ter postavili dva mlaja, raz katerih se je vila naša in češka zastava. Domači župnik g. Zako-šek, ki je vodil tudi vse priprave za skromno slovesnost, je med pridigo pozdravil brate Čeh-e iz Maribora, ki so po končanem cerkvenem opravilu zapeli svetovavčeslovo himno. Nato se je pred cerkvijo vršilo slovesno zborovanje: okoliški narod je zlasti simpatično spremljal češka izvajanja g. Drlyja, ki je podal zgo-dovinsko sliko sv. Vavla in njegov pomen za češkoslovaški narod. Nato je spregovoril pred-sednik Zgodovinskega društva prelud dr. Kova-čič, ki je izredno nazorno prikazal zbranemu ljudstvu veličino sv. Vavla. Domača knetska deklacija je še deklamirala legendo o sv. Vavla-vu, nakar je domači g. župnik z izbranimi be-sedami zaključil lepo slovesnost, ki je ponesla misel češkoslovaško-jugoslovanske skupnosti tja v zelene pohorske idile. Pred razhodom se je še zastopnik mariborskih Čehov g. Bureš za-hvalil vsem, ki so pripravljali to skromno slo-vesnost v spomin češkega narodnega patrona ter omožili njen lep potek.

— Mariborska orlovska družina obhaja pri-hodnjo nedeljo poseben praznik, slovesno ot-pritev novega orlovskega telovadišča na Livadi. Dolgoletna prizadevanja mariborskih orlovskih edinic so se uresničila; tam ob starem mestnem pokopališču je prostorno, čedno ograjeno telo-vadišče, kjer se vsak popoldan zbirajo fantje v živalnem vrvenju ter brižnem pripravljanju za nedeljsko orlovsko slovesnost. Utihišli so udarci krampov in lopat, ko so si naši požrtvo-valni Orli s kulukom pripravljali prijetno po-letno shajališče; po drogu, bradlji in drugih telovadnih orodjih vihite mladi fantje svoja telesa. Pa tudi množestveni prijatelji orlovstva se pripravljajo; polnoštevilno se bodo udeležili lepe nedeljske prireditve, da vidijo sadove ži-lave in disciplinirane orlovske vzgoje.

— V Maribor sta prispela včeraj popoldne s praškim brzovalnikom msgr Beaupin in kano-nik Leman, znana voditelja francoskih katoli-ških organizacij ter odlična prijatelja Slove-ncv. Na kolodvoru jih je sprejel bogoslovni do-cent Stanko Cajncar. Visoka odličnica, ki osta-neta v Mariboru dva dni, bosta gosta prevzvi-šenega knezoškofa dr. A. Karlina.

— Društva v Mariboru in okolici se napro-šajo, da opuste v soboto 12. in v nedeljo dne 13. oktobra vsako prireditev glede na predva-njanje monumentalnega filma »Evharistični kon-gres v Chicagu«, ki se predvaja v Grajskem in Unionskem kinu. Za omenjena dva dni bodo izpolnila društva svojo najboljšo nalogo s tem, da organizirajo člane in tudi druge za skupen poset filmskih predstav v Mariboru. Gospode duhovnike pa prosimo, da opozore vernike na največjo in najveličastnejšo versko prireditev vseh časov in narodov. Zastopnik kn. šk. ordi-nariata si je film ogledal pri posebnih predstavi ter ga priporočil vsem vernikom kot neoporeč-nega. — Prosvetna zveza v Mariboru.

— Krasno kolekcijo slik je razstavil ob priliki jubileja mariborskega gledališča foto-graf Japelj v lastnih izložbah v Gosposki ulici ter v vestibulu Narodnega gledališča, kjer bo-do v bodoče stalno izbošene slike vsake no-vitete.

— Klub slov. kat. akad. starešinstva ima jutri v četrtek 5. oktobra ob 20 sestanek v dvorani Zadrugne gospodarske banke.

Dr. Globočnik v Kranju se je preselil

V prvo nadstropje Lenardičeve hiše nad okrajno bolniško blagajno, kjer bo sprejemal privatno bolnike

— Pri Sv. Miklavžu (Hoče) se vrši v nede-ljo 6. oktobra ob pol 10 slovesna blagoslovitev jabolka in križa na prenovljenem zvniku, ki je dobil novo streho.

— Mariborski streli imajo v nedeljo 6. ok-tobra izlet v Hotinjo vas, kjer se vrši usta-novni občni zbor tamošnje strelske družine. Istočasno je tamkaj otvoritev ostrega strelja-nja strelske družine v Hotinji vasi.

— Društvo Rdečega križa v Studenem priredi v soboto dne 5. oktobra 1929 v gostilniških pro-storih g. Senice v Studenih družabni večer s pev-skimi nastopi, vinski trgatvijo, srečelovom in z raznimi drugimi presenečenji. Ob zvokih priljub-ljene godbe na lok bodo prišli na svoj račun tako pripetelji lepe glasbe kakor tudi plesa-željna mladina. Začetek ob 19 (7). Podprite mlado, človeko-ljubno društvo z obilnim posetom!

— Ljudsko gibanje. V preteklem mesecu je bilo v Mariboru 100 rojstev in sicer v stolni župniji 68, v frančiškanski 11, v magdalenski 20. Smrtnih slučajev je bilo v celoti 70 in si-ker v stolni župniji 18, v frančiškanski 5, v mag-dalenski 45. Poročenih je bilo v vseh treh žup-nijah 41 parov. Pri evangelijski župniji sta bila dva smrtne slučajja, pri pravoslavni 1 rojstvo.

— Zdravstveno stanje v Mariboru. Na pod-lagi zdravstvenega izkaza tukajšnjega mestne-ga fizikata so v mestnem okolišu v preteklem tednu obolele tri osebe na škrlatinki. Prijav drugih nalezljivih bolezni ni bilo.

— Ponarejeni stodinarski bankovci so se pojavili v poslednjem času v Mariboru. Nekaj primerov teh falzifikatov so izsledili na tu-kajšnji pošti in pri carini. Ponarejeni stodi-narski bankovci, ki so rafinirano posneti in iz-delani, so za nekaj milimetrov manjši od pra-vih ter jih je po tem lahko spoznati. Opozarja-mo občinstvo na te falzifikate z nasvetom, da v vsakem sumljivem pojavu takih bankovcev pra-vočasno obvestijo tukajšnjo policijo.

— Pod oboke državnega mostu sta se zate-kla včeraj stavbni delavci Ludvik Ledinek in njegova žena Genovefa. Doslej sta stanovala na Koroški cesti 52, pa sta sedaj radi deloza-cije in pa ker nista mogla dobiti stanovanja, morala iskati zavetja pod državnim mostom.

— Na delovnem trgu. Službo dobi pre-ko tukajšnje Borze dela: 20 viničarjev, 6 hlapecv, 1 klepar, 11 čevljarjev, 30 rudarjev, 20 zidar-jev, 15 soboslikarjev, 9 mizarjev, 2 tapetnika, 1 sedlar, 1 elektrotehnik, 2 bakrotočlarja, 1 podkovski kovač, več vajencev (sedlarske, pe-kovske, kovaške, mizarske, krojaške in čev-ljarske obrti), 3 kmečke dekle, 1 kmečka go-spodinja, 11 služkinj, 8 kuharic, 6 varuš, 6 vzgojiteljic, 4 natakarice, 2 sobarici, 1 pisar-niška moč, 3 tovarniške delavke, 1 postrežnica, 1 trgovska vajenka ter 3 šiviljske vajenke.

— Vinska trgatve kluba »Edelweiss« se vrši v soboto 12. oktobra v prostorih Unionske dvorane. Otvoritev z umetno vožnjo na kolesih v dvorani. Godba pod vodstvom kapelnika Schönherr-a in treh drugih veselih godb. Poselna večila se ne razpošiljajo.

Celje

— Zaključek hmeljske razstave v Celju. Vče-raj je bila zaključena razstava hmeljskih vzorcev, ki jo je priredila celjska podružnica hmeljskega društva v salonu hotela »Evrop« v Celju. Raz-stava se je udeležilo 87 hmeljarjev, največ pa iz bližnje celjske okolice, bili pa so zastopani tudi hmeljarji iz oddaljenih krajev. Bila je to prva razstava te vrste in že radi tega, deloma pa radi obtega kritičnega položaja na hmeljskem trgu ni mogla doseči onih uspehov, ki bi jih v interesu našega narodnega gospodarstva bilo želeli. Kljub temu je bilo nekaj hmelja prodanega. Glavno na-logo pa je razstava izvršila s tem, da so imeli hmeljarji priliko vzporediti svoj pridelek s hme-ljskimi pridelki tovaršev in zlasti opazovati, ko-likoga pomena je pravilno spravlanje, sušenje in konserviranje pridelka za kvaliteto blaga. Ako je pri katerem izmed razstavljenih vzorcev bilo opa-ziti pretirano rjavo barvo, gre ista skoro v večini slučajev na rovaš brezskrbnega sušenja in spravljanja. Hmeljarska podružnica bo gotovo enako razstavo priredila tudi prihodnje leto in takrat bi bilo na mestu, da se razstave udeležijo večina sa-vinskih hmeljarjev.

— Avtobus Celje—Rogaška Slatina. Vsled konca seziže od vseh petka, t. j. 4. oktobra zve-čer ne vozi več v Rogaško Slatino, ampak iz Celja skozi Mestinje v St. Peter pod Sv. Gorami. Od tega časa naprej bo redno vozil ob 6. zjutraj in St. Petra pod Sv. Gorami skozi Grobelno ob tričetrt na 8 in dope v Celje ob pol 9 zjutraj, kakor doslej iz Rogaške Slatine. Zvečer pa bo redno vozil ob četrti na 7 iz Celja skozi Grobelno ob 7, da bo prevzel tam potnike iz mariborskega vlaka proti Celju ter bo dospel skozi Mestinje v St. Peter pod Sv. Go-rami ob tričetrt na 9 zvečer. Vozil bo vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih. Vožnja bo stala iz St. Petra pod Sv. Gorami v Šmarje 23 Din, Gro-belno 29 Din, Celje 40 Din; iz Podčetrtka v Šmarje 14 Din, Grobelno 19 Din, Celje 28 Din; iz Pri-stave v Šmarje 9 Din, Grobelno 14 Din in Celje 24 Din.

— Delovni čas za brivnice v Celju in v Ga-berju v zimskem času traja v Celju in Gaberju ob delavnikih od pol 8 do pol 1 in od 2 do 7 zvečer. Ob sobotah so brivnice tudi opoldne odprte, zve-čer pa se dela do 9. Ob nedeljah bodo brivnice zaprte.

— Strokovni tečaj za brivce. Dne 24. sept. se je otvoril v Celju v Obrtnem domu strokovni tečaj za vajeništvo brivske in damske frizerske obrti. Tečaj v tem obsegu je prvi v naši državi. Na tečaju predavajo frizerski strokovnjaki, kakor Paidasch, Grobelnik, Kranje, Taček in Pepernik. Za brivsko in damsko frizersko obrt je ta tečaj velike važnosti. Iz tečaja bodo izšli res kvalifi-cirani delavci, ki bodo tudi na tem polju mogli za-dovoljiti zlasti zahtevam, ki jih stavijo k nam v vedno večjem številu došli tujei-letovščarji.

— Vojaška zglasitev mladeničev letnika 1910. V smislu tozadavnih vojaških predpisov poziva mestni magistrat vse v mestu Celju bivaajoče mla-deniče rojstnih letnikov 1910, in sicer ne glede na pristojnost, da se v svrhu vpisa v naborno evi-denco osebno javijo v času od 1. oktobra do vklju-čno 26. oktobra t. l. pri mestnem vojaškem uradu, t. j. na mestnem magistratu, I. nadstropje, soba št. 14 in sicer med uradnimi urami, t. j. vsak delavnik med 9. in 12. uro. Vsak mladenič mora prineseti s seboj: 1. Družinsko polo ob pristojnega župnega urada, v katero morajo biti vpisani vsi živi in ev. umrli družinski člani. 2. Krstni list. 3. Domovnico ali kateri drugi dokument, v kate-rem je domovništvo točno označeno. 4. Vojaške do-

V javnem prometu

n. pr. na vlaku ali pa cestni železnici je nevarnost prehlada posebno velika. Tudi nalezljive bolezni se lahko razširijo.

Panflavin pastile

razkužijo usno in žrelno duplino in so učinkovito obrambno sredstvo pri takih nevarnostih.

kumente očetov in bratov, če so služili v vojski. 5. Potrđilo pristojnega davčnega urada glede letnega neposrednega davka. 6. Zadnje šolsko spričevalo. 7. Potrđilo o zglasitvi, izstavljeno od mestnega vojaškega urada. Odsotne ali obbolele mladeniče so dolžni prijaviti njih starši ali drugi sorodniki, varhi ali stanodajatelji. Kdor se temu vabilu ne bi odzval, se bo kaznoval po zakonu.

Uro je prodajal Andrej z Miklavžkega hriba. 150 Din je med brati vredna in toliko je hotel imeti za njo. V mestu je naletel na nekoga, ki je dejal, da se piše Jože Ojsteršek. Pokazal je Andrejevo uro in pričel sta barantati. Ko sta zbarantala, je Jože rekel, da gre po denar, ki ga kar koj prinese. Uro je seveda vzel s seboj in Andreje ga ni nič več videl.

Pišejo nam

Iz Trbovelj. Vinska trgovate v Društvenem domu. Priključena vinska trgovate ob 3 popoldne. Letos bodo zopet razne novosti, ki jih Trboveljčani še niso videli. — Razočaranje med vpkokojenci. V torek, ko so prešli rudniški vpkokojenci-nameščenci svojo pokojnino od Pokojniškega zavoda, so bili razočarani, ko niso prejeli dvojne rente, kakor je bilo na običnem zboru in 10 letnici zavoda sklenjeno. Vpkokojenci naj bodo pomirjeni, ker načelstvo si bo gotovo prizadelo najti kritje, kakor je bilo rečeno in tako bodo lahko izvršili načrte, ki so jih imeli za nabavo raznih potrebščin.

Iz Doba pri Domžalah. Šola se je z novo streho kar nekam pomladila, a čez nekaj let, ko bo zgrajena nova, bo stopila v zaslužen pokoj. Za kaj se bo potem uporabila? K mnogim predlogom se je zadnji čas pridružil še ta, naj se sploh podere, da bo pred cerkvijo več prostora. V doglednem času bo treba misliti na povečanje cerkve vnanj v dolžini sedanjega zvonika. Ako bi se ta podrl in v njegovi širini podaljšala cerkev, koliko prostora bi se pridobilo in kako krasen kor. V tem slučaju bi se pač morala umakniti sedanja šolska zgradba, da bi bilo dovolj prostora pred cerkvijo. — Javno knjižnico smo dobili v Dobu. Posluje v hranilničnih prostorih vsako nedeljo od 9 do 10. Proti malenkostni odškodnini si vsakdo lahko izposodi knjige. S knjigami je dobro založena, ker nove knjige vedno dokupuje.

Iz St. Janže pri Dravogradu. Da pa ne boste mislili, da spimo, čitajte: Imamo Orlovski odesk in Orliški krožek, ki dobro delujeta na prosvetnem polju. Sedaj nameravamo zgraditi lastni dom. V ta namen je izšla velika loterija v korist zgradbi orlovskega doma. Ker bo ta dom prvi na Koroškem, zato pridno kupujte srečke in s tem pomagajte nam koroškim Slovencem. Pomagajte zaradi naše lepe organizacije in tudi zaradi loterije same, ki je zelo bogata na dobitkih. Glavni dobiček je radio-aparat (vrednost 4000 Din), nadalje lep konj (4000 Din), žensko kolo, moško kolo, železen plug, vreča kave, sladkor, riža ter moka, senske ure, žepne ure, ure budilke, kolesni posamezni izdelki (n. pr. kolesni plašči in zračne cevi itd.). Vse to lahko dobite samo za 5 Din. Mislimo, da ne bo nikogar, ki bi ne pomagal nam s 5 dinarki. Vrhutega pa bo 25. marca prihodnjega leta dobil lepe dobitke. Torej pokaziite ljubezen do nas Korošcev in pokaziite bratstvo in zavedajte se: »Naj bo dan ali noč, brat gre bratu na pomoč! Srečke naročite na naslov: Orel St. Janž pri Dravogradu, p. Meža.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 2. okt.: NEVESTA S KRONO. Premijera. Izven.

Četrtek, 3. okt.: FAUST. Red D.

Petek, 4. okt.: Zaprt.

Opera:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Sobota, 5. okt.: ŠVANDA DUDAK. Premijera. Izven.

Nedelja, 6. okt.: EVGENIJ ONJEGIN, ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Otvoritev ljubljanske operne sezone. Operna sezona 1929-30 v ljubljanski operi začne v soboto dne 5. t. m. Otvoritelna predstava bo Weinbergerjeva opera Švanda dudak z gospodom Križajem v glavni vlogi. To operno delo se z največjimi uspehi izvaja po vseh večjih odrih in je imelo povsod naravnost kolosalen uspeh. Podrobnosti priobčimo v nadaljnjih noticah.

Mariborsko gledališče

Sreda, 2. oktobra ob 20. uri: POHUJSANJE V DO-LINI SENTFLORJANSKI. Prem. Dram. cene. Četrtek, 3. oktobra ob 20. uri: OPERNO-KON-CERTNI VEČER. Izven. Gostovanje g. Šimenca. Neraliča in ge. Zamejčičeve. Operne cene.

Orel

Sentpeterski Orel — Ljubljana. V sredo t. j. danes nam predava na fantovskem večeru prof. Mazovec. Njegovo ime jamči, da bomo prišli na svoj račun. Zato prave iskreno vabim vse starešine, člane in novince, pa tudi prijatelje šenpeterskega Orla. Obenem sporočam željo g. predavatelja, da bi se začelo predavanje točno ob 8. Po predavanju obravnavanje važnih odsekovnih zadev, poročilo o običnem zboru S. O. Z. in drugo. Bog živi!

Moč II. in III. internacionalne v številkah

Lani sta skoraj istočasno zborovali obe internacionali. Socialisti v Bruslju, komunisti v Moskvi. Z ozirom na ta slučaj so sedaj boljševiki objavili nekako statistiko, ki naj pokaže silo obeh internacional.

1928. leta je bilo v komunistični internacionali vključenih 52 sekcij (vsaka sekcija predstavlja eno državo), v socialistični pa 35. Ker socialisti razdele Rusijo v več sekcij (Ukrajina, Georgija, Bela Rusija, Azerbejan, Velika Rusija, Armenija), je v socialistični internacionali v resnici vključenih le 30 držav.

Toda, če je komunistična mreža bolj razpredena in obširnejša, pa imajo socialisti več članov. Oficialno šteje socialistična stranka okrog 5 milijonov članov, vpisanih komunistov pa je okrog 4 milijone. Toda neprimerno večji je njihov politični vpliv, ki ni v nobenem razmerju s pravim številom članov. V Nemčiji n. pr. je stranka štela 1927. leta 130.000 članov, pri lanskih volitvah pa so dobili 3.260.000 glasov. Francoskih komunistov je 120.000. Pri volitvah so pa dobili 1.100.000 glasov. Na Poljskem jih je 52.000. Lanske volitve pa so jim prinesle 850.000 glasov.

Komunistično gibanje ima torej mnogo več simpatizerjev kakor članov. Znano je tudi, da oni izbirajo članstvo in ne sprejmejo tako hitro vsakega v svoje vrste.

Boljševizacija Azije

Eden prvih pogojev, ki jih Angleži pri sedanjih pogajanjih s sovjeti stavijo, je zahteva, da boljševiki opuste svojo propagando po angleških kolonijah in dominijonih. Skrivna propaganda revolucionarnih idej, to je tiho, skrivno, strašno orožje, ki se ga poslužuje Rusija napram drugim državam.

Največjo važnost polagajo boljševiki na Kitajsko in Indijo. Kitaj ima 450 milijonov ljudi in Indija 325, — to je skoraj polovica vsega človeštva. Ako se boljševikom posreči med tema dvema največjima narodoma sveta dobiti trdna tla, je samo še drugovrstnega pomena, kako stališče zavzame napram sovjetom Evropa.

Naravno, da je pri takih stremljenjih najbolj prizadeta Anglija. Kajti Indija je njen najbogatejši dominijon in Kitajski njen najboljši odjemalec angleških industrijskih izdelkov. Po angleških sodbah, so boljševiki v zadnjih letih vrgli za svojo propagando na Kitajskem kakih 5 milijonov funtov (1 funt je 275 Din). Toda Angleže je to stalo več sto milijonov funtov. Kajti, morali so radi nemirov poslati na Kitajsko svoje čete, da obvarujejo angleške posesti. Mnogo nepremičnin je bilo razdejanih in požganih. Velikanske vsote so šle za podkupovanje kitajskih, a angofilskih generalov. Največjo izgubo pa izkazuje angleška trgovina. Radi neprestanih notranjih nemirov je kupna moč Kitajske opešala. Prva leta po vojni so Angleži redno prodali na Kitajsko blaga za 30—40 milijonov funtov. Odkar pa trajajo državljanski boji, pa prodajo letno komaj za 20 milijonov funtov. Boljševikom, ki so hoteli s svojo propagando zadeti predvsem Anglijo, se je torej njihov propagandni izdelek zelo bogato obrestoval.

Iz društvenega življenja

Rokodelski dom. Kdor se želi vsestransko izpopolniti v petju, naj se pridruži moškemu pevskemu zboru, ki ima pod vodstvom gosp. prof. M. Bajuka pevske vaje vsako sredo in vsak petek v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Pričetek je točno ob 8. uri zvečer. — Jutri, v četrtek 3. okt., naj se oglašje v Rokodelskem domu oni, ki se žele udeleževati pouka v knjigovodstvu pod strokovnim vodstvom. Pričetek ob 8. uri zvečer.

Društvo Zoo. Ker občni zbor društva Zoo, sklican na dan 28. septembra v restavracijo Slon, ni bil sklepčen, se vrši ponovni občni zbor v četrtek 3. oktobra v gostilni pod Skalco (Mestni trg 11) ob 8 zvečer. Člani društva se vabijo k udeležbi. — Odbor.

Jugoslovansko-angleško društvo v Ljubljani prične zopet z rednimi tečaji angleščine za začetnike in naprednejše pod vodstvom lektorice ge. Copelandove. Vpisovanje se bo vršilo danes in jutri, 1. in 2. oktobra ob 6—8 zvečer v društvenem lokalu Selenburgova ulica 7, II. desno. Knjižnica je odprta za člane ob sredah ob 6—7, kjer se bodo vršili tudi ob sredah ob pol 9 zvečer konverzacijski večeri. — Odbor.

Naš odgovor.

Neka takaj, nanovo nastala trgovina je v soboto in nedeljo objavila neka »Naznanila«, katera smatramo le za neumestno šalo. Ker bi pa mogoče vendar kdo dvomil, da naši inserati glede »Columbia« aparatur in plošč niso resnični, priobčujemo v naslednjem deniš, s katerim je več kot dovolj osvetljena tendenca konkurenčnih »Naznanil«.

Ljubljana, dne 30. sept. 1929.

GRAMOFON — A. RASBERGER,

LJUBLJANA.

S tem potrđujemo, da smo 26. septembra t. j. ocarinili in prevzeli za Vas 2 zaboja gramofonskih plošč, ki Vam jih je poslal izvoznica Columbia Graphophon Co. Ltd. London.

Omenjene plošče smo Vam tudi že v redu dostavili.

Z odličnim spoštovanjem
„INTERCONTINENTALE“
Jugoslovanska trans. in promet. d. d.

Rastoči razvoj naše že nad en četrti stoletja stare trdnje se ne da ustaviti. Naš človek, kateremu je čut za poštenost in solidnost že prirojen, bo slej ko prej vedel, da mu najboljšje nudi

„GRAMOFON“ - A. RASBERGER,

Ljubljana, Miklošičeva cesta 34

Telefon 33-83

(Palata Pokojniškega zavoda.)

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

Gospodarstvo

Slovenski lesni trg

Položaj na slovenskem lesnem trgu je bil za jesensko sezijo vsakokor drugače pričakovani, kakor pa je faktično do sedaj. Človek bi bil skoraj mnenja, da izvanredno lepi solučni dnevi še koncem septembra podaljšujejo vsakoletno mrtvo sezijo v juliju in avgustu. — Medtem ko se je prejšnja leta ob tem času na vse mogoče načine kritiziralo stalno pomanjkanje žel. vagonov, moramo letos v tem pogledu skoro obratno trditi.

Drva: kalera so samoobsebi umevno, še najvažnejši sedanji artikel, se izvažajo v pretežni meri v Italijo, nekaj pa preko morja. Zadnji teden se je oglašila tudi Avstrija, kalera pa hoče kupiti samo popolnoma suha bukova drva, ki jih seveda ni več, medtem ko se italijanski konsumenti zadovoljujejo z drvni letošnje pozne spomladanske sečnje in to v raznih lesnih vrstah (bukve, hrast, gaber, breza itd.).

Veliko zanimanje vzbuja vprašanje, kako se bo cena drvam v bodoče držala. Jasno je, da bo tendenca v slučaju ponovne ostre zime — jako čvrsta — ne glede na suhotu, izdelavo itd. gornjega materiala, posebno še iz razloga, ker ne obstoje v produkciji nobene zaloge drv, medtem ko so dežele, ki uvažajo drva, le v glavnem krile svoje potrebe. — V slučaju ugodne, mite zime, bo pa položaj približno enak današnjemu s to razliko, da se bo celo zimo in seveda tudi pozneje moglo izdelovati nove množine drv, katere bodo po svoji veličini vplivale na tržno stanje v letu 1930.

Ob tej priliki bi bilo potrebno omeniti, da bi bila za Slovenijo organizirana centralna prodajalna (lahko tudi več) gorivnega drva — še najboljša na zadržni podlagi — od jako velike važnosti in korist. Dosedanja leta so to potrebo v polni meri dokazala.

Bukovina: Nekako štiri mesece se nahajamo v zastoji za prodajo rezane bukovine. Minulo leto so male, posebno vodne žage narezale dokaj bukovih neobrobjenih plohov, ki so se tudi spravili v denar po veliki v severno Italijo. Letos je s tem predmetom velika težava v prodaji ter je še precej zalag neprodanih. V bodoče naj se pri tem blagu gleda izdelovati po možnosti samo I-II-a kvaliteta, ki se vsaj lahko proda — oziroma odbere prvovrstne hode za to — mesto navadne I-II-III monte kvalitete.

Ostroborna bukovina (naravna in parjena): je bila iskana le ona, ki v resnici odgovarja želji kupa ob Sredozemnem morju. — 27. p. m. je bila podpisana trgovska pogodba med Španijo in Jugoslavijo ter je neobhodna potreba usmeriti čimprej naše slovenske produkcije v bukovini na pravilno za eksport izdelano robo (uso Španjal). S to pogodbo ne bomo več navezani na italijansko posredništvo ter je na tak način storjen velik korak za našo gospodarsko osamosvojitve.

Testoni: niso se prišli v prodaji na vrsto onih množin, ki vsebujejo 60% široke robe (9-10") in 40% ozke robe (4-5" 6-7" in 8"). Z ozirom na nizko ceno testonov, bi bilo umestneje rezati teolette seveda v gornjem širinskem razmerju. — Kakor znano, je okrogla bukovina po netunskih konvencijah prošla izvozne jug. carine ter so se radi tega že javili italijanski interesi. Španija ima interes na prvovrstne bukovne hode v svrhu izdelave furnirja.

Jelovina: Stojimo na mrtvi točki. Iz Italije, kot našega največjega odjemalca ni prišlo še toliko povpraševanj, kakor običajno v tem času, razven onega, kar je neobhodno potrebno, kakor običajno v tem času razven onega, kar je neobhodno potrebno. Kriva je temu v prvi vrsti velika denarna kriza v Italiji, kakor tudi v letošnji spomladanski hodi nakupljeno blago, katero se skuša še čimbolje v denar spraviti. Na drugi strani pa imamo naše lesne industrije, katere so takorekoč preplavale okroglo blago na panju in v posekanem slanju. Velik udarec za eksport našega mehkega lesa je pa brez dvoma ukinjenje bivše lučke tarife napram Solunu, s katero smo komaj pridobljeno grško tržišče namah izgubili.

Kakor čujemo, obstoje za vse kraje južno od Beograda v tem pogledu znatne železniške olajšave ter ne moremo razumeti, zakaj ne bi uživala tega tudi Slovenija.

Bukovo ogelje: Iz vsakodnevnega manjšega povpraševanja za to blago, je razvideti, da prehajamo v mrtvo sezijo preko zime. Cena se vrtila še vedno okoli 33 do 34 lir za 100 kg franko meja.

*

Naš rečni promet. Po podatkih ranv. M. Jovanoviča v zadnjem »Bankarstvu« je znašala vsa naša rečna trgovina lani 2.168.379 ton, od tega notranji promet 1.361.733 ton (stavbni material 520, drva 234, stavbni les 154, premog 138, razni agr. proizvodi 123, žita 105 tisoč ton), uvoz 479 (premog, koks 244, mineralna olja 63, sol, gnojila 38, kovine, stroji 37, žita 12 tisoč ton), izvoz pa 327 tisoč ton (žita 186, rude 74, stavbni les 43, razni agr. proizvodi 33, drva 25, ind. proizvodi 12 tisoč ton itd.). Naše največje pristanišče je Beograd z nad 700.000 tonami prometa, nadalje Vel. Bečkerek, Sisek, Novi Sad in Pančevo, ki imajo nad 100.000 ton prometa; od 50—100 tisoč ton prometa pa imajo: Bos. Brod, Kostolac, Prahovo, Zemun, Belišće, Milancvce, Vukovar, Golubovac in Smederevo. Naše rečno brodarstvo ima kapacitete nad 466.000 tisoč ton in nad polovico uvoznega in izvoznega prometa se vrši po naših ladjah (uvoz 479, naše ladje 263, Nemčija 52, Avstrija 44, Romunija 40 itd.; izvoz 327, naše ladje 161, Avstrija 51 in Nemčija 41 tisoč ton).

Poraba piva v naši državi je po podatkih »Nar. Blagostanja« znašala lani celo leto 524.849 hl., od tega v prvih 8 mesecih 424.537 hl. Letos v prvih 8 mes. pa je znašala samo 412.464 hl. Največja je bila poraba v avgustu t. l. 98.920 hl, julija 82.950 hl, lani julija pa je dosegla rekordno višino 126.114 hl, avgusta je padla na 91.172 hl. Pivo vedno težje konkurira našemu vinu. V Zagrebu pa tudi v drugih mestih se je opazilo, da nazadnje konzum alkoholnih pijač radi vedno večje uporabe brezalkoholnih pijač.

Nova sladkorna tovarna v bližini Zagreba? Kakor posnemamo iz revije »Hrvatska privredna smotra« (izdajatelj Milan Prpič, gl. urednik Josip Predavec), se namerava v bližini Zagreba ob Savi in železniški progi ustanoviti nova sladkorna tovarna. Interesenti so že v zvezi z nekimi večjimi posestniki iz Slovenije (?), kjer naj bi se vpeljala kultura sladkorne pese. Interesanti, menda med njimi tudi neke zagrebške banke, bi ne pristopili h kartelu sladkornih tovaren v naši državi. Položaj nove tovarne bi bil ugoden, ker bi imela cenejši premog in bi se nahajala v središču velikega zapadnega državnega konzumnega centra.

Nova banka v Srbiji. V Bitolju se je ustanovila s kapitalom 2 milij. Din »Prospanaka privredna banka«.

Kuncerejski tečaj v Laškem se vrši 6. t. m. dopoldne v hotelu Savinja (predavanja o kuncereji).

Prva srbska tovarna obutve Manojlo Klidiš, d. d., bo na običnem zboru 6. okt. volila likvidacijski odbor. (Tovarna je spadala v konzern banke Nikola Bošković, ki je že od 26. septembra v konkurzi).

Hranilne vloge vojvodinskih denarnih zavodov (vključno Srem) so znašale v juliju t. l. po poročilu Zdrženja vojvodinskih bank 1346.5 milij. Din, od tega odpade na knjižice 1172.4, na tekoči račun 176.1 milij. Din. Največ vlog imajo banke na knjižice 1083.7, na tek. račun 172.9, skupaj 1256.6, potem zadruge na knjižice 43.8 milij. Din in občinske hranilnice: na knjižice 45.8, na tekoči račun 4.1, skupaj 49.9 milij. Din.

Borza

Dne 1. oktobra 1929.

DENAR

Tudi danes je bil devizni promet znaten. Največ ga je bilo v devizah Curih (0.7) in London (0.6 milij. Din). Razen Trsta in Newyorka, ki sta popustila, in neizpremenjenih deviz Berlin in Curih, so se ostali devizni tečajji uvrstili. Narodna banka je intervenirala v vseh devizah z izjemo Trsta, kjer je bilo zaključeno privatno blago.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečajji.) Amsterdam 2281, Berlin 1352.75—1355.75 (1354.25), Brusel 791.23 bl., Budimpešta 991.40 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 797.73—800.73 (799.23), London 275.55—276.35 (275.95), Newyork 56.59—56.79 (56.69), Pariz 222.79 bl., Praga 167.93—168.73 (168.33), Trst 296.25—298.25 (297.25).

Zagreb. Amsterdam 2281 bl., Budimpešta 989.90—992.90, Berlin 1352.75—1355.75, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 797.73—800.73, London 275.55—276.35, Newyork 56.59—56.79, Pariz 221.79—223.79, Praga 167.93—168.73, Trst 296.25—298.24.

Belgrad. — Amsterdam 22.78—22.84, Berlin 1352.75—1355.75, Budimpešta 989.90—992.90, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 797.73—800.73, London 275.55—276.35, Newyork 56.59—56.79, Pariz 221.79 do 223.79, Praga 167.93—168.73, Milan 296.32 do 298.32.

Curih. Belgrad 1.92875, Berlin 123.645, Budimpešta 90.50, Bukarešt 3.07875, Dunaj 72.93, London 25.17825, Madrid 78.775, Newyork 518.50, Pariz 20.32875, Praga 15.375, Sofija 3.75, Trst 27.13, Varšava 58.175.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.52125, (valuta) 12.49, v Londonu, Newyorku in v Prazi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljublj. kreditna 123 den., Praštediona 865 den., Kred. zavod 170 den., Veveče 130 den., Stavbna 50 den., Sešir 105 den., Ruše 250—260.

Zagreb. vojna škoda ar. 403—404, kasa 403 do 404, termini: 10. 404—406, 12. 412—413, 70dst. inv. pos. 83.50—84.75, agrari 62.50—63.50, Bančni pap.: Praštediona 865—875 (870), Srpska 155 do 156 (155), Union 202 den., Poljo 15.75—16, Hrv. 50 den., Kred. 93 den., Jugo 81—83, Lj. Kr. 123 den., Nar. 8000 den., Zem. 130—135, Kat. 32, Obrt. 35 den., Eino 164 den., Ind. pap.: Nar. sum. 40 do 45, Guttman 180—190, Slavonija 122.50—150, Slaveks 96—100, Danica 120 den., Drava 375 den., Sečera 420—480 (420—425), Osi. ljev. 210—220, Brod. vag. 125—128, Union 120—145, Isis 20 den., Ragusa 420 den., Trbovlje 465—475, Veveče 132 do 134, Piv. Sar. 205 bl., Nar. ml. 20 den., Jad. plov. 540 bl., Oceania 195 den., Našice 1650.

Belgrad. Narodna banka 8170, 7 odst. invest. pos. 83.50—84 (83.50), agrari 53—53.50, vojna škoda 403.50—404.50, dec. in jan. 413.50—414 (414).

Dunaj. Don. sav. jadr. 83.75, Wiener Bankverein 21.75, Bodencredit 99.40, Creditanstalt 52.30, Escomptegesell. 21.70, Zivno 108.50, Union 24.70, Aussiger Chemische 253.60, Mundus 183.50, Alpine 33.35, Trboveljska 58.50, Leykam 5.75, Rima Murany 103.55.

Žito

Na našem domačem žitnem tržišču se položaj danes ni izpremenil. Opaziti je nekoliko živahniji promet v eksportnem blagu, dočim so ostale cene tako za pšenico in koruzo, kakor tudi za vse ostale produkte neizpremenjene. — Vendar pa izgleda, da se položaj nagiba k izboljšanju, o čemer pričita tudi zopetna uvrstitve tečajev na svetovnih žitnih tržiščih.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Novi Sad. Pšenica: bč. 190—192.50, bn. 195 do 200. Oves: 145—150. Koruza: bč. 102.50—107.50, XII. in I. 120—125. Ječmen: 125—127.50. Moka: Cene neizpremenjene. Promet: 17.5 vagona pšenice, 235 ovas in 3 ječmena.

Sombor. Pšenica baška železnica prompt 185 do 190, banaška prompt 180—185, sremska in slavonska prompt 177.50—182.50, baška potiska šlep 197.50—202.50, Banaška Bega šlep 195—200, Dunav šlep 195—200. Oves bački, sremski in slavonski 142.50—147.50, Rž baška prompt 145—155, ječmen bački 62-63 kg 120—125, ječmen bački pomladni 65-66 kg 155—160, baranjski poml. 60-67 kg 160—165. Koruza baška prompt 145—150, koruza sremska nova za oktober 140—145, koruza baška v storžih 65—70. Fižol bački 470—480, fižol bački izbrani za oktober 450—460, mešani 280—300. — Moka in otrobi so neizpremenjeni. Tendence je tudi neizpremenjena. Promet 443 in pol vagona.

Budimpešta. Tendence utrjena. Pšenica: okt. 21.20—21.23, zaklj. 21.22—21.23, marec 23.55 do 23.60, zaklj. 23.62—23.63, maj 24.35—24.42, Rž: okt. 15.54—15.60, zaklj. 15.70—15.75, marec 18 do 18.15, zaklj. 18.13—18.15. Koruza: maj 17.20 do 17.28, zaklj. 17.29—17.30.

Živina

Dunajski praškijski sejem. (Poročilo trdnje E. Saborski in Co., Dunaj.) Pripeljanih je bilo 9916 pršutarjev in 6663 špeharjev, in sicer iz Jugoslavije 476 pršutarjev in 2474 špeharjev. Cene: Za špeharje najboljše 2.05, I. 1.92—2, II. 1.85—1.90, za kmetijske 1.90—2.05, za pršutarje 1.90—2.00. V splošnem se je cena za vse vrste znižala za 10 do 15 grošev.

Hmelj

Nürnberg, 1. okt. (Tel. »Slov.«)

Čudovit nagon pri žuželkah

Zanimivosti iz življenja mravelj

Med čakanjem na cestno železnico se je nekemu naravoslovcu pred njegovimi nogami nudil zanimiv prizor. Videl je celo četo mravelj, ki so hitele čez tračnice k drevesom na drugi strani proge. Privozili so po tračnicah vozovi in kolesa so zmlela številne mravlje. Preostale mravlje so bile nekaj časa zmedene, kmalu so pa našle izhod. Izkopale so predor pod obema tračnicama in nadaljevale svojo pot. Naravoslovec je nato zasul predor s kamenčki, mravlje so pa enostavno izkopale drug predor.

Ta slučaj je značilen za druga krajša opazovanja, ki pri žuželkah razkrivajo čudovit nagon. Angleški naravoslovec major Hingston poroča o svojih izkušnjah z mravljami na otoku Porto Santo. Zapazil je, da vdira cela truma mravelj skozi okno v njegovo jedilnico. Da bi to invazijo zadržal, je položil na okno muholovke. Pa kaj so storile mravlje? Ko jih je nekaj običalo na muholovki, so njihove tovarišice hotele proč, pa se kmalu vrnile s peskom in malimi koščki lesa. S tem so zgradile stezo čez muholovko in dosegle posodo s sladkorjem.

V Srednji Indiji je major Hingston opazoval neko vrsto mravelj, ki imajo svojo »živino«, katero z isto skrbjo čuvajo, kakor naši pastirji. Že dolgo je znano, da posedujejo nekatere vrste mravelj »krave«, listne uši, ki izločajo neko sladko tekočino. Mravlje »molzejo« te »krave« na ta način, da jih božajo po hrbtu. Svojim »kravam« postavijo celo »hleve«, ki so navadno okrogli in zgrajeni iz travnih bilk, katere so prepletene s svilo. Major Hingston je opazoval, kako sta dve mravlji gnali »kravo« po bilki navzgor v njen »hlev«. Prav kakor naši gonjači, sta jo vlekli naprej, če se je hotela obrniti. Če se je splazila na stransko bilko, jo je mravlja prehitela in jo gnala nazaj na pravo pot.

Nekega dne je major našel na veji drevesa »hlev«, v katerem je veter napravil veliko luknjo. »Krave« so hotele pobegniti po drevesu nizdol. Štiri mravlje so hitro tekale za begunci, jih prehitale in jim zaprle pot. Obdelavale so jih s tipalnicami, grizle proti njim

nogami pa rob drugega lista. Nato vlečejo skupaj, dokler se lista ne zblížata. Če sta lista tako daleč oddaljena drug od drugega, da ju posamezne mravlje ne morejo premestiti, delata dve mravlji vzajemno; ena zgrabi drugo za truplo in na ta način skoro podvoji svojo dolžino. Če je razdalja še večja, se združijo tri ali celo štiri mravlje.

Nato je treba liste sešiti. Mravlje same ne morejo producirati svile, njihove ličinke pa imajo to zmožnost, da lahko naredijo zapredke. Kako hitro so listi zvlečeni skupaj, pride mravlja z ličinko v ustih. Ličinko dviga z ene strani na drugo in se s koncem njene glave na rahlo dotakne listovega roba. Vsakokrat, ko se ličinka dotakne lista, pritrdi svilen nit. Mala ličinka dela z mravljo vzajemno. Nikoli ne pozabi pritrditi niti, in vedno, ko jo mravlja spusti, skloni svojo glavo na list. To se ponavlja več dni. Ko se ena ličinka utruji, prinese drugo. Na milijone niti spredejo na ta način sem ter tja in končno so listi z močno belo plastjo svile »sešiti«.

Cesare Rossi, ki je bil te dni obsojen na 30 letno ječo.

Preveč intelgence

Romunsko časopisje zadnji čas mnogo piše o vprašanju nadprodukcije intelgence. Nasprotno je pa po deželi vedno manj dobrih in sposobnih ljudi, tako da je poljedelstvo na mnogo nižji stopnji, kakor bi moralo biti. Povod za to razpravo je nudila prilika, da je prometno ministrstvo razpisalo 1000 suplent-skih mest na srednjih šolah, za razpisana mesta je bilo pa vložnih 7000 prošenj. Radi tega slučaja je bilo tudi romunsko prosvetno ministrstvo prisiljeno, da se zanima za vprašanje, kako preprečiti produkcijo duševnega proletarijata. Nevarnost za proletarizacijo duševnih delavcev je tem večja, ker bodo v kratkem odpustili iz državne službe večje število uradnikov, kateri bodo zelo težko dobili kako drugo službo. V svobodnih poklicih ni na Romunskem niti enega prostega mesta; to velja posebno za odvetniški stan.

Pismo rešilo življenje

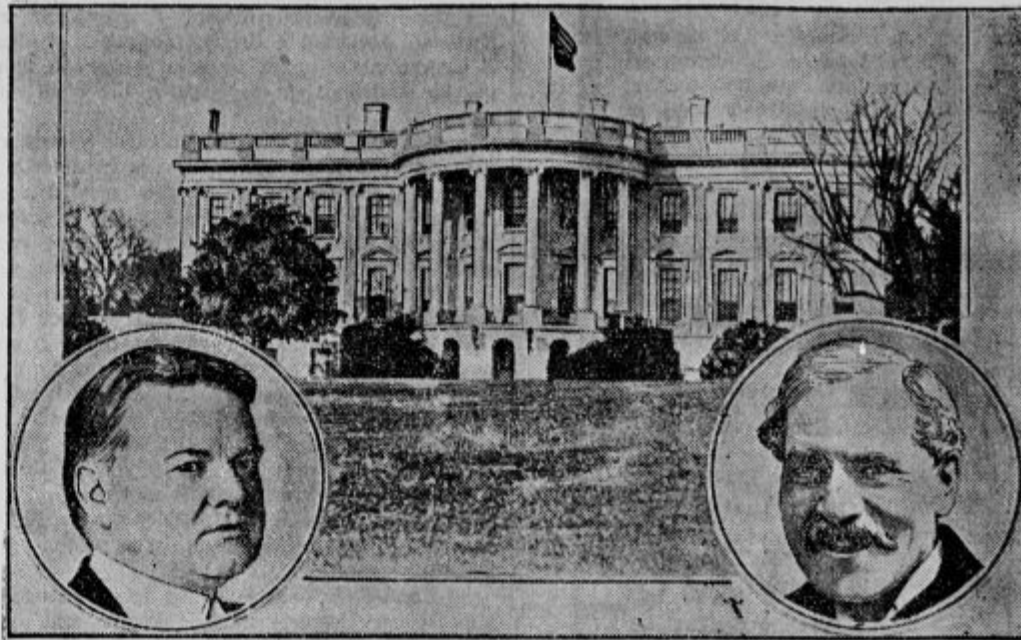
V Parizu je bilo te dni na redek način rešeno življenje nekega juvelirja, ki samuje v Rue Rivoli. Policijski prefekt Badin je dobil nekega dne pismo brez podpisa, v katerem neznani pisec sporoča, da je v neki kavarni poslušal dva možakarja, ki sta se do-

Trenchcoat in dežne plašče, pelerine

krasne, iz črnega tirolskega lodna, za č. gg. duhovnike, boste najugodnejše kupili pri

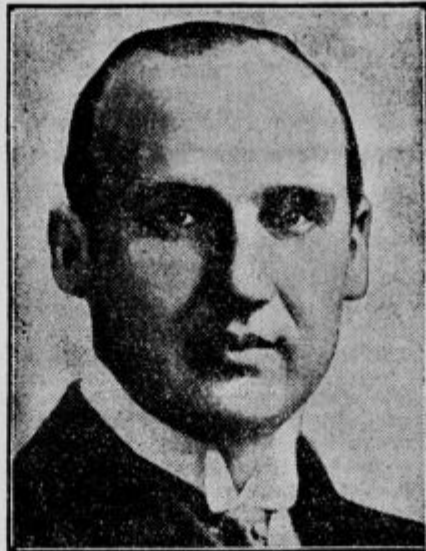
DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA

MacDonald na potu k Hooverju

Bela hiša v Washingtonu, kjer se bosta sestala ameriški predsednik Hoover (levo) in angleški ministrski predsednik MacDonald (desno).

govarjala, kako bi umorila in izropala dotičnega juvelirja. Neznanka sta se pogovarjala v španščini, katero pisec zna. Slišal je dobro, da sta se sporazumela, da bosta juvelirja napadla v njegovi delavnici in sicer opoldne, ko ne bo nikogar drugega notri. Ko je prefekt prejel to pismo, je takoj obvestil juvelirja in poslal v njegovo delavnico svoje najbolj spretno detektive. Ti so se skrili in čakali na prihod zločincev. Točno ob eni popoldne sta se pojavila v delavnici dva mladeniča, katerih eden je imel železno palico. Zahtevala sta od juvelirja, naj jima pokaže prstane, češ da jih bosta kupila. Medtem ko se je juvelir obrnil, da bi poiskal prstane, je zločinec dvignil železno palico in ga hotel udariti. V tem trenutku so ga pa zgrabili detektivi in razorožili. Enako so storili tudi z njegovim tovarišem, ki je segel po samokres. Zločince so odpeljali na policijo, kjer sta priznala, da sta hotela juvelirja umoriti in izropati.

Svedski kralj vžigalce Ivar Kreuger.

Privilegiji angl. polkov

Zdaj, ko zapuščajo angleške čete Porenje, prinašajo listi zanimive podrobnosti o organizaciji angleške armade in o privilegijih posameznih angleških polkov. Angleški pehotni polki se ne imenujejo po številkah, kakor je to običajno pri drugih armadah, ampak se razlikujejo po imenih, katere nosijo. Navadno je to ime grofije, iz katere se polk rekrutira, ali kakega slavnega njegovega poveljnika ali pa tudi ime kakega člana kraljevske rodbine. Pa tudi sicer so razlike med posameznimi polki. Polk »Durham Light Infantry« (Durhamska lahka pehota) n. pr. ne nosi pušk na ramah, razen v slučaju, ko se na puško natakne bajonet in to, kadar pride inspicirat divizijski general, ali pa, kadar gre vojak na stražo. Seveda nastanejo pri tem lahko mala nesporazumljenja, kadar pride višji častnik, ki ne pozna te predprave polka, in zapove kako vajo, katere polk po svoji tradiciji ni dolžan izvesti. Da so se temu izognili, so leta 1928. uvrstili v pravilnik za lahko pehoto vse privilegije, katere že od davnih časov uživajo angleški polki. Ta polk ima poleg tega še lepo svečanost, ki se vrši 5. novembra vsakega leta. Ta tradicionalna svečanost poteka še iz Krimske vojne, kjer se je boril tudi ta polk. V bitki pri Inkermanu sta padla častnik in narednik, ki sta nosila polkovno zastavo. Tedaj je dvignil zastavo navaden vojak in jo pred drugimi nesel v boj. Od tega časa dalje se vsako leto na 5. novembra zbero v dvorani vsi polkovi častniki in oddelek navadnih vojakov. Najmlajši častnik polka izroči zastavo vojakom za en dan v varstvo. Vojaki izkažejo zastavi čast in jo odneso v svojo dvorano, kjer jo stražijo ves dan. Zvečer po polkovi svečanosti in plesu, ki se ga udeležijo vsi častniki in vojniki polka, pa izroče zastavo zopet častnikom nazaj. Samo angleški kralj more ukiniti ta privilegij polka »Durham Light Infantry«.

Težka odločitev

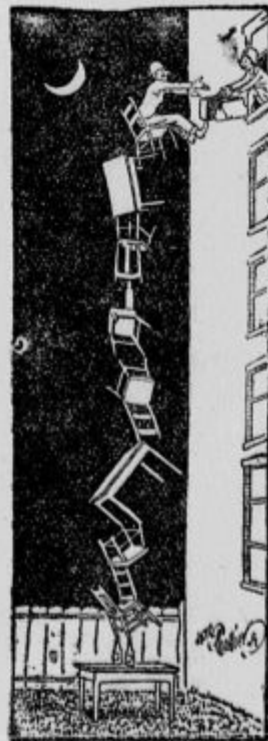
V državi Illinois je nedavno umrl bogat trgovec in je med mnogim drugim zapustil svoji ženi tudi malo hišo na deželi, v kateri že dolgo časa ni nihče stanoval. Vdova je nameravala hišo prodati in se je peljala tja, da bi jo še enkrat natančno pregledala. Pri pregledovanju je prišla tudi v klet, kjer je na svoje nemalo začudenje našla nad dvesto zabojev steklenic, polnih najboljših starih vin. Žal, da pri tem odkritju ni bila sama, ampak tudi izvedenec, ki ga je vzela seboj, da prečeni hišo. In tako so oblasti kmalu zvedele za ta dragocen, pa tudi pregrešen zaklad. Zapolniti tega zaklada pa niso smele, ker je vdova neoporečno dokazala, da so bila vina kupljena, preden je bil uveljavljen prohibicijski zakon. Zato pa so se oblasti maščevale na ta način, da so nesrečno srečni dedinji na podlagi danes veljavnega zakona prepovedali tudi eno samo steklenico odnesti iz kleti. Ubo-ga žena je sedaj pred strašno težko odločitvijo. Kaj naj stori? Radi tega vprašanja je prečula že marsikatero noč. Ostanjejo ji samo tri možnosti. Prvič da priredi veliko pijančevanje v kleti. Gostov ji ne bo manjkalo. Tako bi bila ta zapletena zadeva na en mah rešena. Drugič, da sklene preživeti ostale dni svojega življenja v tej hiši in se tam udeležiti vsakega uživanja alkohola. Ali pa da žaka, dokler ne bodo razveljavili alkoholne prepovedi. Do takrat pa že ne bo več dosti vina ostalo.

Trgovci z dekleti

Dvajsetletna Loni Bauert in njena tovarišica sta se sprehajali na obali curiškega jezera blizu Rapperswilla. Privozil je avtomobil in eleganten sofer, tujec, je vprašal deklici, kje je najbližja garaža. Nato ju je prosil, naj vstopita v avtomobil ter mu pokažeta pot. Deklic sta sedli v avtomobil, ki je odpeljal z največjo brzino. Ker sofer pri garaži ni ustavil, sta deklici začeli kričati. Nekateri šetanci so čuli vpitje in obvestili policijo, ki je takoj zasledovala avtomobil. Ena deklic je med vožnjo skočila iz avtomobila, pa se k sreči ni prav nič poškodovala. Policijski avtomobil jo je našel in vzel seboj. Šele blizu avstrijske meje se je policiji posrečilo, da je dohitela avtomobil in rešila deklici. Soferja so aretirali, pa pri zasliševanju trdovratno molči. Policija sodi, da je prišla na sled tolpi trgovcev z dekleti in upa, da se ji bo kmalu posrečilo spraviti na varno vse člane te tolpe.

* Oče, kaj je mirovna ponudba?

* Vse, sinko moj, od škatlice bonbonov do kožuhovinstega plašča.

Kako je žongler odnesel svojo nevesto.

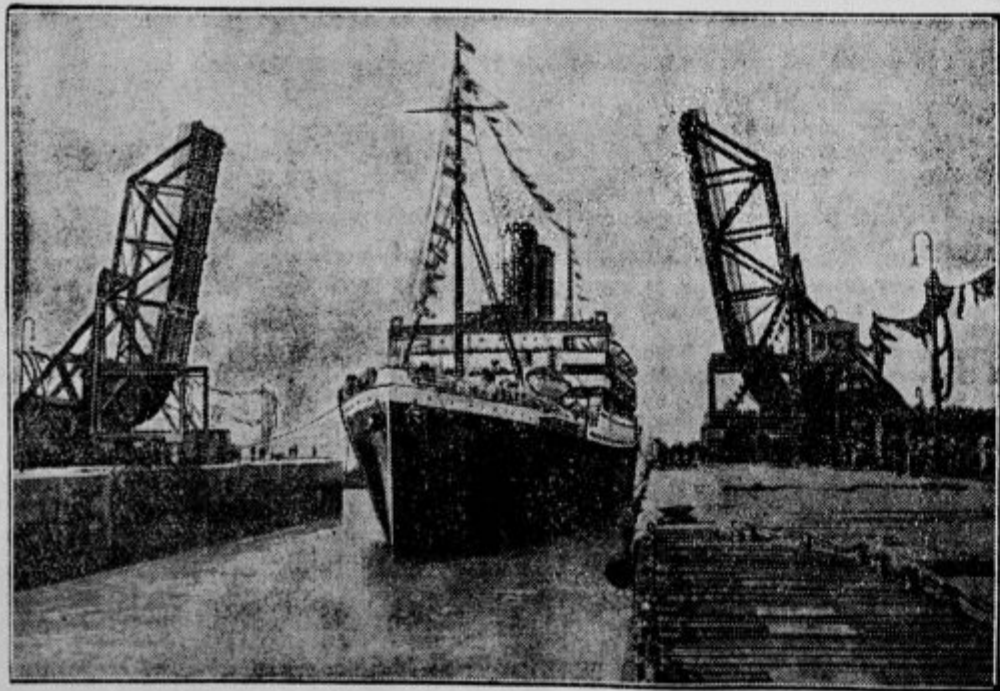

Novi litovski ministrski predsednik Tubelis.

in jih gnale nazaj v poškodovani »hlev«. Tam so jih toliko časa stražile, da so druge mravlje zadelale luknjo.

Pri drugi priliki je Hingston opazoval rod mogočnih mravelj, ki so na neki strmini gradile svoje gnezdo. Izkopana prst je padala po strmih pobočju navzdol. Tudi mnoge mravlje, ki so nosile prst na površje, so padale po strmini. Čez nekaj dni pa so ob spodnjem delu gnezda zgradile mogočen nasip, ki jih je obvaroval nadaljnjih nesreč.

Podobno bistroumnost kažejo tudi rdeče tropične drevesne mravlje, ki grade svoja bivališča na ta način, da spredejo skupaj liste. Z ustmi zgrabijo rob enega lista, z zadnjimi

Otvoritev največjega angleškega doka v londonskem pristanišču, ki je stal 560 milijonov dinarjev. Dolg je 304 m. širok 33,5 m in globok 13,7 m. Izpraznitev odn. polnitev doka traja komaj četrt ure.

Srbska provinca v lepi knjigi

Siniša Paunović: Oni i mi, knjiga novel, Beograd, 1930.

Skoraj vsak pomembnejši srbski kraj ima po enega ali več pripovednikov, ki so pisali o njegovih ljudeh, o življenju v njem, iz okolja njegovega. Vranje je zaslovelo po strastnem Bori Stankoviću, Niš po Janku Veselinoviću. Sedaj sta še starodavni Čačak in zapadna, skrajna Šumadija, ki meji na gozdno in rud polno zemljo Bosno, dobila svojega opisovalca v mladem in nadarjenem Siniši Paunoviću.

Pred seboj imam prvo knjigo njegove proze, ki nosi podnaslov »Zapisi iz Gradca« (tako so pred stoletji nazivali Čačak) in ki jo je posvetil svojim staršem. Obsega pet neenakomernih in neenakovrednih novel (Parničar, Peroška, Jana, Meitaš, Japanac). Najmočnejša in najplastičnejša je vsekakor predzadnja, Meitaš. Toliko zadetega narodnega humora in znane srbske zbadljivosti je v nji, doživite resničnosti, preproščine in svežosti. Podoba Andreja, ki so mu nadelili priimek meitaš (= oni, ki pri mrlihi vajuje po cele noči) in ki vsem ljudem v vasi mero ve in jim, ko umrlo, krste dela, izsmehuje vsevprek in zabava celo vas, je tako zadeto podal ko morda nobeno drugo v celi knjigi. Sploh je Paunović globoko proniknil v dušo preprostega, svojevrstno grobeja in z malim zadovoljnega srbskega kmečkega človeka in ga podal s finimi, psihološko zadetimi drobeci in potezami, da diha

in živi pred nami. Zbirka »Oni i mi« ni celotna slika vsega Čačaka, ampak v glavnem album najkarakterističnejših svojvrstnežev njegovih. Ni neke sredine v teh novelah; samo posamezni tipi izstopajo, okrog katerih se vse vrti. »Parničar« je starinski enostaven zgodbiča polizobraženca, ki s paragrafom v roki uniči dom in spravi dva mlajša brata iz hiše. Novega ni prav nič v njej. Ko da jo je naš Jurčič pred štiridesetimi leti napisal. Druga novela »Peroška« je tuintam vsebinsko priljubljena in izumetničena, Paunović rad slika čudake in naravno defektne ljudi, norce, božastnike. Ko da v nenavadni snovi išče efektnosti. Edino »Jana« je res naravna podoba nezakonske matere. Grenkost je v njej, notranja toplota in bol. Zadnja stvarca (»Japanec«) je feljtonska in diši po vojski. Zdi se mi, da je Paunović imel te stvari že dalj časa napisane, samo izdal jih ni. Sicer se pa knjiga prijetno čita. Regionalnosti je precej v nji, novotarstva pa skoraj nič. Zelo uspešno je knjigo opremil Vladimir Zedrnjanski. Posebej naslovna stilizacija Čačaka je dobra.

Toliko o knjigi. Glede pisatelja bi pa omenil, da je izbral že vse mogoče poklice in da danes študira filozofijo v Beogradu in je stalni dopisnik »Politike«. Pisal je v vse srbske književne revije in dnevne liste. Izdal je doslej dve knjigi pesmi »Iz kutova duše« (1927) in »Pesnikove molitve« (v prozi, 1928), ki sta že razprodani. Pripravlja pa novo zbirko »Sumrak mladosti«.

Tone Potokar.

Hudoženstveniki pridejo

Moskovski Hudoženstveni Teater (MHT), ki ga je slavni Stanislavski pred več kot trideset leti osnoval, je začetek novega in svojvrstnega tolmčenja dramske umetnosti v Rusiji. Imel pa je velik vpliv tudi na zapadno Evropo. Pred leti je z velikim uspehom gostoval po naši državi. Letošnje jesen (v novembru) pride del umetnikov HT v Beograd. En del pravim. Ker MHT se je delil. Stanislavski je ostal v Moskvi in je s svojo umetniško šolo uspeval. Zadnje čase pa ga sovjetski režim preganja, mu ne da posebne gledališke dvorane, ga šikanira pri izbiri programa in mu je lanske sezono naravnost usilil nekaj boljševiških del (Vsevolod Ivanov: »Oklopni vlaki«, Lerner: »Puškin in Nikolaj I.«), ki pa niso bogvejak uspešni. Radi slabih denarnih dotokov je bil Stanislavski prisiljen in je ukinil štiri dramske studije in zadržal vsega dva operka. Izreden uspeh je dosegel z dramatisacijo »Bele garde« Bulgakova, ki so jo pa boljševiki prav kmalu vrgli iz programa. Tudi njeno nadaljevanje pod naslovom »Begi«, ki je snovno vzeto iz zadnjih dni pred begom generala Vrangla s Krima, Stanislavski ni mogel radi ostre cenzure spraviti na oder. Avtorja (Bulgakova) pa so pregnali radi tega v Kazan. Danes oba voditelja MHT bledeta in sta na zdravljenju v Nemčiji (Stanislavski in Nemirovič-Dančenko). Tudi ideje obsežne turnee po Evropi sta za letos morala opustiti. Pač pa pride še to jesen v našo državo gostovat drugi del Hudoženstvenega teatra, ki ima svoj sedež v Pragi. Mnogo najboljših igralcev se je razkropilo po vsej Evropi. Dva, ki sta preveč hrepnela po Moskvi (Komisarov in Bakšev), sta nedavno tragično končala v Rusiji. Prška grupo vodi znani Pavlov. Letos je z gostovanji žel izredne uspehe po Poljski. Trenutno se nahaja v Rumuniji. Potem bo pokazal svojo umetnost tudi nam. Po vsej verjetnosti bo obiskal tudi Zagreb in morda tudi Ljubljano. Pripravil je novo dramatisacijo Gogolovega »Revizorja«. Čuje se, da se prška grupa namerava za stalno nastaniti v Beogradu in bi potem dobila naziv: Beogradska grupa Moskovskega hudoženstvenega teatra.

Tone P.

Posmrtno delo Stendhala

»Le rouge et le blanc«

Stendhalovo posmrtno delo je izšlo te dni v novi, nemara končno veljavni izdaji. Odlomki tega dela so že pred leti izšli pod naslovi »Le chasseur vert« in »Lucien Leuwen«. Henri Rambaud, prireditelj nove izdaje, je izbral izmed osmih naslovov, ki so prišli za delo v poštev, tistega, ki najbolje odgovarja vsebini romana. V svoji novi obliki se nam pa predstavlja roman kot povsem neznan, še neobjavljeno delo. V tem romanu obravnava Stendhal vpliv ljubezni na politiko in politike na ljubezen. Dve dejanji, ki ju sporedno vodi isti junak, sta po Stendhalovem načinu spleteni druga z drugim. Sentimentalno dejanje je kar močti preprosto. Lucien Leuwen, sin nekake bankirja, ki je zapleten v javno življenje, postane iz romantičnih nagibov republikanec. Zapusti vojaški stan ter se posveti uradniški karieri — tu in v naslednjem vidimo sorodnost s Stendhalovim življenjem — ter

se mu posreči doseči zelo vplivno mesto. Svojo kariero dovrši kot diplomat v Italiji, kjer najde zopet k svoji ženi, ki mu jo je ugrabil machavelizem političnih prijateljev. Politično dejanje, ki je mojstrsko izpeljano, zrcali kalne razmere julijske monarhije. Težko je presoditi, katera plat romana je za čitatelja bolj mikavna. Psihologija ljubezni je posebno duhovita ter s stendhalovo popolnostjo politične intrige tesno zvezana. Slog je preprost, gibčen in brez okrasov. »Le rouge et le blanc« je brez dvoma eden najpomembnejših spisov velikega francoskega avtorja, ki stopa po obžalovanja vredni pozabljenosti v preteklem stoletju zopet v ospredje splošnega zanimanja.

Mednarodni kongres kritikov v Bukarešti. — V dnevi od 15. do 18. septembra se je vršil v Bukarešti tretji mednarodni kongres kritikov, katerega se je udeležilo šestnajstero evropskih držav. Predsedoval je kongresu Francez Fortunat Strowski. Kongres se je pečal v prvi vrsti s študijem problema, ki nastopa za svetovno kritiko v dobi silnega razmaha govorečega filma, ki uvaža v glasbeni svet nove oblike in čigar obseg vsled različnih novih možnosti znanstvene izpopolnitve še ni določil. Da se položaj kritike za vsak slučaj zagaruje, se je sklenilo, da se tako ustanovi Mednarodna profesionalna organizacija dramatičnih in muzikalnih kritikov, ki naj bi imela za to borbo dovolj moralne in intelektualne moči in avtoritete. Sedež organizacije je v Parizu in čigar predsedstvo tvorijo Paul Ginisty (Paris) prof. Springer (Nemčija), Dauton Green (Anglija) Stan Golestan (Rumunija) Lejeune (Belgija) Irving (Amerika) in Strowski (Francija). Prihodnji kongres se vrši v Pragi 1. 1930.

Valeriu Marcu: Schatten der Geschichte. Europäische Profile. (Paul List Verlag, Leipzig). Valeriu Marcu je eden najposobnejših razkladateljev sodobne zgodovine. Njegova raziskovanja in objasnjevanja našega časa so dosegla v kratkem malhu svetovno sloves. Zlasti se je proslavil s svojimi spisi o ruski revoluciji in o njenem pokrenitelju Ljenuinu. — V predmetni knjigi predstavlja čitatelju vrsto sodobnikov, ki odločajo o smernicah našega časa. Stališče, s katerega ogleduje Valeriu Marcu svoje ljudi, ki so najaktivnejši stvaritelji zgodovinskega obraza našega časa, je sicer subjektivno in daleč od ocene objektivnosti; vendar nam razkazuje Marcu v svojih portretih presenetljivo zajete in našega živčnega zanimanja vredne ljudi. — V ogromnem številu knjig, ki obravnavajo probleme našega časa se odlikuje Marcuovo delo »Schatten der Geschichte« po svoji prodirnosti in po širokem obzorju avtorjevem ter ostaja znanemcem kot dokument izredne važnosti.

HANKA, spisal A. Marby, Ljudske knjižnice. 21. zvezek. — V »Hanki« imamo Slovenski edini roman, ki nas pelje v življenje malega lužiško-srbskega plemena, ki ves obdan od mogočnega nemškega naroda, ohranja svoj jezik in svoje šege. Broš. 22. vez. 30 Din.

Dobi se v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani.

Radio

Za danes naznanjeni spored (Večer slov. melodram) se radi zaprek v zagrebški postaji preloži na nedeljo, 6. okt. ob 20.30. Mesto tega igra danes Radio-orkester.

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 2. okt. Opoldanski program odpade. 17. Koncert Radio-orkestra. 19. Otroški kotiček — radio-tetka. 19.30 Francoska vojna, prof. Silvo Kranjec. 20. Koncert radio-orkestra. 22. Casovna napoved in poročila. 22.15 Koncert Radio-orkestra.

Drugi programi:

Sreda, 2. oktobra.

Belgrad: 12.20 Plošče — 12.40 Radio kvartet — 17.30 Pravilice — 18. Koncert — 20. Tesla v radio-tehniku, predavanje — 20.30 Radio-kvartet — 22. Cas, časopisne vesti — 22.15 »Jeanette«, igra — 22.40 Lahka večerna glasba. — Varšava: 12.05 Plošče — 18. Francoska glasba — 19. Različna poročila — 20.30 Solistični koncert — 22.15 Poročila, nato plesna glasba. — Budapešt: 9.15 Radio-kvartet — 12.05 Pevski koncert — 17.40 Ogrske narodne, spremlja ciganska kapela — 20. Prenos iz opere — 22.15 Koncert. — Dunaj: 11.00 Dopoldanska glasba — 15.15 Ura za deco — 16. Popoldanski koncert — 20. Večer arij in pesmi. — Milan: 12.30 Koncert — 16.30 Mladinski program — 20.30 Koncert lahke glasbe — 21. Komedija — 22.10 Varietetska glasba. — Praga: 19.05 Ljudski večer — 21. Koncert čeških plesov. — Langenberg: 17.35 Komorna glasba (klavir) — 20. Vesela sreda: »Barokoko«. — Rim: 13.15 Radio-trio — 17.30 Popoldanski koncert — 21. Koncert godbe na pihala. — Berlin: 18.40 Petje (tenor s klavirjem) — 20. Scene iz Odiseje s petjem — 22.30 Zabavna glasba. — Toulouse: 18. Orkester — 18. Plesni komadi — 19. Nastop solistov 20.45 Večerni koncert. — Stuttgart: 16.15 Radio-orkester — 20. Ura komorne glasbe — 21. »Učenci in učitelj«, radio-prizor. — Torino: 19.15 Koncert radio-kvinteta — 21. Simfonični koncert. — M. Ostrava: 19.20 Ljudska glasba — 21. Koncert.

Sport

RAZNE SPRTNE VESTI.

Zagrebški listi so o sobotnem občnem zboru zveze motoklubov SHS prinesli zelo tendenciozna poročila. Obrnili smo se na merodajne faktorje, od katerih smo dobili naslednje informacije. V Sloveniji je v zadnji letih zanimanje za to panogo sporta zelo padlo, zlasti se, ker ni primernih dirkališč, kjer bi se prirejele stalne motociklistične dirke. Radi tega je bila lanske leto prenešana na inicijativno Ljubljano-sportsna komisija v Zagreb. Ker sta pa zveza in sportsna komisija dva skoro nerazdružljiva foruma, je bilo redno delovanje zelo oteženo. Radi tega je uprava zveze demisionirala in sklicala izredni občni zbor. Ta občni zbor se je v glavnem bavil s prenosom zveze v Zagreb. Zagrebčani so se branili, da bi zveza prešla v Zagreb, češ, da nimajo sportnikov, ki bi delovali v zvezi. Končno se je soglasno sklenil prenos v Zagreb. Odstopajoči upravi je bil pa na predlog Zagrebčanov izglasovan absolutni »pohvalo«. Kakor je iz navedenega razvidno, ne more biti govora o slabem delovanju zveze. Zagreb je pa že pred dvema leti odklonil predlog uprave, da se prenese zveza v Zagreb.

Nedeljski ljubljanski »derby« prvenstveno tekmo bo vodil zunanji sodnik. Naprosena sta gospod Ružič iz Beograda, v slučaju, da ta odpove pa g. Miesz z Dunaja. Smatramo edino pravilno, da vodi to tekmo zunanji nepristranski sodnik. Zanimanje za to tekmo je že sedaj veliko. Vse ugiha o izidu, ki je z ozirom na nestalno formo obeh klubov negotov. Oba kluba sta svoje moštvo pridno trenirala tako, da se v nedeljo obeta res prvovrsten sport.

Sportni dogodki

Nemci bodo zopet vstopili v Mednarodno veslaško zvezo. Bomo pisali poseben članek.

Francoski aviatik Costes je odletel proti Sibiriji, da iztrga Italijanoma Ferrariu in Del Prete dolžinski letalni rekord 7700 km. V isto svrhu bosta odletela od doma tudi Francoza Marmier in Favreau.

Ujpest je v tretjem boju zmagal nad Rapidom 3:1; vsi boji so trajali 5 ur. S tem je Rapid izločen iz tekme za Srednjeevropski pokal.

Z zopetno zmago nad Richardsom si je priboril Karel Koželuh prvenstvo ameriških profesionalov tenisa.

Dunajčani so veseli in žalostni. Njih WAC si je izvojeval v Milanu krasno zmago proti kombiniranemu moštvu Milana in Ambrosiane 3:0. Rapid je v Pragi premagal Viktorio iz Žižkova 4:1, a je bil dan nato premagan od Slavije 2:8. — V borbi za

prvenstvo Južne Amerike je v Montevideo pred ogromno množico zmagal Uruguay nad Argentino. Rezultat 2:1.

Petnajst ur je bil Bernat v Kanalu, ko se ga je drugi lotil; zopet je Kanal zmagal in tri milje pred francosko obalo je moral Bernat svoj poskus opustiti. — Belgijec Blitz je plaval 200 m prosto v 2:31.2; ima torej kaj prikladno ime. — Tekma Angležev in Nemcev se je završila neodločeno 1:1; v igri z žogo so zmagali Angleži 1:0, vrsto 4x200 m so dobili Nemci z 8:51.3 (Angleži 8:53.3).

Dva italijanska kolesarja posebno omenjajo: Binda je prevozil v 1 uri 42.462 km; 50 km v 1:11.16; Grandi je pa vozil v provinci Emilia 205 km po cesti v 7:25.0.

Boj med Sharkeyem in Loughranom je nesel 300.000 dolarjev; Sharkey jih je dobil 100.000, Loughran 75.000.

Po ukazu ministra za notranje zadeve morajo ogrski policisti gojiti sport; v prvi vrsti se morajo pehati s sabljanjem, streljanjem, z atletiko in s plavanjem. — Nemške bojne igre se bodo vršile v prihodnjem letu od 26. do 29. junija v Breslau. — Zadnja večja letošnja lahkoatletska prireditve v Evropi je bila menda nedeljska tekma med Francijo in Finsko v Parizu. Proti vsemu pričakovanju je zmagala Francija, čeprav le s prav picikom zaključkom 70:69. Larva in Lovkola sta se to pot morala uklopiti Ladoumègueu in Kellerju. Omenimo: 100 m Sureau 10.8, 800 m Keller 1:57.2, 3000 m Ladoumègue 3:56.2, 5000 m Nurmi 14:55.4, skok na daljavo Topelius 7.14, diskos Noel 46.41, kopje Jarvinen 66.75 m, krogla Wahlstedt 14.43.

Cerkveni vestnik

Bračuvščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost prvi četrtak v oktobru, jutri 3. oktobra, v uršulinski cerkvi. Ob 5. ur izjutraj je prva sv. maša z blagoslovom za žive in rajne ude bratovščine. Vabimo častilce sv. Rešnjega Telesa, da se v obilnem številu udeležite evharistične pobožnosti in počastite Zveličarja skupno s člani bratovščine, ki že 70 let zbira častilce najsvetejšega zakramenta v ljubljanski škofiji.

V Karmel! V četrtek bomo praznovali v Karmelu na Selu god sv. Terezike od D. J. Ta dan bosta prišla k nam oba škofa in kakor prejšnje leto bo priromalo iz mesta in okolice nebroj častilcev sv. Terezike. In nosili bodo blagosloviljat rože in cvetje, katerega so navzlic jeseni vrtni še polni. Le pridite počastiti njo, ki je velika priprošnjica in pomočnica vseh, ki se ji priporočajo. Obiskovanje Karmela se prične že v sredo popoldne.

Dva elektrika

dobra delavca, večša teorije in prakse za visoko in nizko napetost, za vzdrževanje in popravila vseh in to stroko spadajočih strojev in naprav pri rudokopu in zraven spadajočem industrijskem podjetju, se sprejmeta. Prosto stanovanje in druge ugodnosti. Absolutni srednje tehnične šole in drugi boljši delavci naj se ponudijo z lastnorочно pisano prošnjo, opremljeno s prepisi sprečeval, na upravo »Slovenca« pod šifro »Prvovrstni s prakso« 10.668.

Prispele nove plošče

slov. pesmi, plesni šlagerji, opere itd. itd. Tovarniška zaloga »COLUMBIA« gramofonov z novim »Plano-reflex«

„TEHNIK“ JOSIP BANJAI

Ljubljana, Pražakova ulica šte. 19

V palači Ljubljanskega dvora. V bližini glavnega kolodvora.

Prodaja tudi na obroke!

Bogata izbira!

»Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani« 25. zvezek: Hagard, Hči Cesarja Montezume, 32 Din. — 26. zvezek: Lorenzini, Storie in Nefgovno Burkasto življenje, 14 Din. — 27. zvezek: Prigled, Otroci Solina, 24 Din. — 28. zvezek: Hagard, Hči Cesarja Montezume, 32 Din. — 29. zvezek: Savitski, Izpod Golice, 30 Din. — 30. zvezek: Stenckiewicz, Na Polju Slave, 28 Din. — 31. zvezek: Stenckiewicz, Na Polju Slave, 28 Din. — 32. zvezek: Stenckiewicz, Na Polju Slave, 28 Din.

Maurice Renard:

Sinja nevarnost

XII. Onivaj v Mirastelu.

Maksim si je zmisli, da je gradu na vsak način treba močnega ognja, ki bi ponoči razsvetljeval nebo okrog gradu. In res je naročil Le Tellier iz Pariza dva ogromna acetilenska reflektorja, katere so montirali v jugozapadnem stolpu tako, da sta lahko ob svetila vso pokrajino in nebo nad seboj.

Dvajsetega zvečer je bila ena svetiljka montirana. Po večerji je sklical gospodar vso služinčad in jo poučeval, kako naj se zadrži, če bi bil grad napaden. Robert je svetloval iti na delo, da se pritrji še drugi reflektor. Pa so mu rekli, da je zato še drugi dan čas in da se mora to delo opraviti podnevi, ko se dobro vidi.

In tako so napočile nočne ure, ki se za one, ki so tužnega srca, nečejo in nečejo končati. Vsak se je trudil nekako ubiti čas pred spanjem. Gospa Le Tellierjeva je sedela pri materi, ki je, kakor bi videla, opravljala ročno delo. V igralnici poleg salona so se Le Tellier, Maksim in Robert spravili nad biljard.

Okna so bila široko odprta, zakaj noč je bila lepa in mila. Svetloba luči, ki so gorele v sobanah, je padala skozi okna na veje dreves. Preko ograje na terasi se je v daljavi negotovo modila krajina. Čulo se je pokanje biljardnih krogel, vmes pritajeni koraki po preprogah... nad vsem pa je plula tišina. Tuptam je zunaj zapiskal vlak, za katerim je vrvel val rdečih isker in dobra ušesa so včasih celo čula rahlo

šumenje peska na vrhu, kjer je kužek Floflo pohajal in stražil.

Toda kaj pa to?

Naenkrat plane gospa Arquedoueva v biljardno sobo. Širi roke, blede v obrazu, jeclja.

»Kaj je?« vzklikne Le Tellier.

»Ah, Jean... Jean... tukaj so!«

Trepetajoča se oklene njegove roke.

»Tukaj so! Slušaj jih... ne, čutim jih!«

Robert šine skozi vrata naravnost v stolp.

»Zaprte okna«, zašepeče smrtnobleda gospa Le Tellierjeva.

»Nikakor,« odvrne Maksim, »kako bomo potem kaj videli ali čuli?«

»Pa bi šli v stolp...« misli Le Tellier.

»Ne, prepozno! Tiho, tiho!«

Vsi napenjajo ušesa. Vsi so podobni voščnim figuram. Čujejo Roberta, kako hiti v stolp, preskače po štiri stopnice. V kuhinji se nekdo smeje... v daljavi piska vlak... nihče ne čuje kakega šuma. Le slepa starica šepeče:

»Stojte!... Sedaj so že čisto blizu!«

Nobeden ne sliši.

Pač: Rjovenje! Pač: Rezgetanje. V hlevu postane živahno. Race zaženo vrišči, kakor bi se bližala lisica ali dehor... kokiši kokodajskajo vztrajno, kakor bi plul nad njimi jastreb... ovce obupno mekečejo. Floflo pritajeno renči —

Gospa Arquedoueva dvigne prst:

»Živali vedo, vidite. Tudi živali slišijo!«

Za hip vlada v sobi smrtna tišina. Končno pa vsi slišijo, kako se iz globine te tišine iztisne neko rahlo brenčanje.

Kakor bi se bližala velika muha ali bolje, nočna večša. Srca se stiskajo. Končno začno brniti tudi že šipe v oknih.

»Z viška doli gredo...«

»Ne.«

»Od močvirja sem je čuti šumenje...«

»Od Artemarea sem...«

»Od Culoza...«

»Od gore,« jeclja slepa starica.

»Toda saj so še zelo daleč, mama,« misli gospa Le Tellierjeva.

Ni še dokončala teh besedi, ko se zunaj začuti, da je drevesne krone napela rahla sapa in tedaj počti tako, da bole ušesa: »Klak!!!«

Oster, suh pok. Vse se zdrzne.

Floflo laja kakor obseden.

»Ali je tresčilo?« vprašuje stara gospa.

»Ne,« ji odgovore, »saj se ni zablistalo.«

»Ali tudi iskre niste nobene videli?«

»Maksim, pojdi proč od okna,« prosi gospa Le Tellierjeva.

»Poslušajmo!« ukazuje zvezdoslovec.

Pes dirja spodaj na drugi konec vrta. To je gotovo: onivaj se oddaljuje. Tudi brenčanje je čedalje tišje. Samo slepa gospa ga še čuje. Vsi vzdihnejo od olajšanja.

Naenkrat pa se začuje krik, da gre skozi ušesa.

Toda nič ni. Gospa Le Tellier je ugledala ogromen stožec luči, ki je prav tedaj šinil s stolpa v nebo kakor bleščeča puščica, kakor bi nepričakovano vdri solnčni žarek v temno noč.

»Ne boj se, Lucija,« pravi Le Tellier, »to je svetiljak.«

Zvezdoslovec hiti v stolp.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 1-5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Prodajalka

pridna, poštena in zanesljiva, išče mesta v mešani trgovini. Vajena je v gospodinjstvu. Gre tudi na deželo. Ponudbe se prosijo na upravo »Slovenca« pod »Pridna in poštena« št. 10.982.

Službodobe

Račimo raznašalke

Uprava »Slovenskega lista«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

Trgovsk. pomočnika

pridnega, sposobnega in zanesljivega sprejme za takojšnji nastop trgovina z mešanim blagom in deželni pridelki — Pavel Stergar, Sevnica ob Savi.

Pošteno dekle

ki zna kuhati, dobi takoj dobro, stalno službo v mali družini. Naslov v upravi pod št. 11.001.

Mladenič

pošten in zdrav se sprejme v mešano trgovino. Hrana in stanovanje v hiši. — Naslov v upravi št. 10.969.

Intelligen. gospodične

ki imajo veselje do bolnikov in so že služile v tej stroki, sprejme moderne sanatorium v Zagrebu. Cenj. ponudbe kolikor mogoče hitro. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod 10.976.

Pletiljo

spretno, in navijalko, ter 2 učenki, sprejem takoj k celotnemu delu. Naslov v upravi pod št. 10.977.

Mizar. pomočnika

in vajenca sprejem takoj. L. Jensko, Bitnje 8, pošta Bohinjska Bistrica.

Pouk

Šoferska šola

I. obl. konc. Čamernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Moderna šola

novih jezikov: francoščina, nemščina, angleščina, italijansko, ruščina. Poučujejo samo akademsko izobraženi predavatelji, vsak v svojem materinem jeziku po modernih metodah (Berlitz, znanstvena in dr.). Istotam nemški otroški vrt. Vpisovanje vsakodnevno od 18 do 20 zvečer; Gosposvetska cesta 16, pritličje. Začetek tečajev 1. oktobra.

Miss Farler

Angleščina. - Dvočakova ulica 3/III.

Inštruktor

za matematiko (VII. raz. gimn.), se sprejme. Ponudbe z navedbo honorarja na upravnishvo pod »Matematika«.

Šoferska šola

prva oblastv. koncesijon. Čamernik, Ljubljana (Jugoavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovniški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih. s pričetkom vsakega prvega.

LEZIONI

D'ITALIANO

Leçons de Français, English Lessons. — Cozzi, Celje, Glavni trg 17.

Stanovanja

Solidnega gospoda

(najraje dijaka) - sprejem na stanovanje in hrano. Električ. luč, stanovanje svetlo, v sredini mesta. - Naslov v upravi pod št. 10.927.

Stanovanje

dve do štiri sobe, za takoj ali za november, išče trgovec; tri osebe. Ponudbe pod »Snažno« št. 10.922 na upravo »Slovenca«.

Meblovana soba

s prostim vhodom, elektriko in parketirano, se takoj odda: Friskovec 6, poleg Belgijske vojašnice.

Kapitan išče

stanovanje dveh sob in kuhinje s pritliklinami blizu kolodvora. Ponudbe pod »Kapitan« na upravo »Slovenca«.

Gospod išče

mesečno meblirano solno sobo v bližini stolnice, po možnosti s hrano. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 10.970.

Lepa ulična soba

s predsobo se odda meblirana ali prazna takoj eni ali dvema osebam. Dobrišek, Florjanska 21/I.

Poizvedbe

Izgubil se je

psiček »jazbecar«, 3 mesece star. Pošten najditelj naj ga prinese na Mirje št. 1 proti nagradi.

Vnajem

Lokal s sobo

trgovinsko opremo in robo, v sredini mesta, odkup 10.000 Din, se takoj odda. Vprašaj: Maribor, Orožnova št. 5, dvorišče, desno.

Hotel - Restavracija

Pensijon ali sanatorij v Krapinskih Toplicah - vis-a-vis Kopalnice - se oddaja v najem moderna zgradba brez inventarja; v pritličju zgradbe tri krasni veliki in 2 manjša lokala za restavracijo in kavarno; kuhinja, soba, soba za vratarja in vsemi ostalimi pritliklinami, v prvem nadstropju z modernim fuerjem in hodnikom 10 velikih 8x8 m, 3 manjše 5x6 m, parketirane sobe, vse prekrbljene z modernimi pečmi (Kachel-oven) in lestenci; podstrešne sobe za družino, dve veliki verandi, angl. kloseti, z vsem komfortom, klet, vodovod, vpeljana razsvetljava, telefon, kanalizacija, senčnat vrt, sadni vrtovi, postajališče avtobusa, zbirališče kulturne društvene življenja. Otvorjeno poleti in pozimi. Večletna pogodba. V pošteve pridejo samo resni reflektanti z vso opremo. - Ponudbe poslati na Jurkovič, Zagreb, Prilaz 6.

Prodamo

Žago

s polnojarjenikom in drugimi stroji ter skladiščem v izmeri 8000 m² tik ob železnici na Gorenjskem prodam. Vprašanja na upravo lista pod šifro »Žaga št. 10.608«.

Šivalni stroj »Anker«

skoraj nov, se prodaja po zelo ugodni ceni. - Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 10.914.

Kislo zelje

prvovrstno, rezano in v glavicah razpošilja po nizki ceni. Gustav Erklavec, Kodeljevo 313, Moste pri Ljubljani.

Strojno pletilstvo

je edino ugodna prilika za takojšnjo doseg dosegla zaslužka in lastnega podjetja brez posebnih stroškov in zamude časa. Učene tečaje se nastopi lahko vsak dan. Najboljši pletilni stroji »Walter« vedno v veliki izbiri na zalogi. - F. KOS, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Puhasto perje

kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem belo gosje kg 130 Din, čisto belo kg po 130 Din in čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, Zagreb, Illica 82.

Prodaja premoga

in drv. Dostava na dom. Fran Jezeršek, Vodmat-Moste.

Otroški voziček

se ceno prodaja. Ogleda se med pol 3.—6. uro popoldne: Zrinjskega cesta št. 6/L.

Hiša z vrtom

s 3 stanovanji, blizu postaje elektr. žel., se prodaja za 97.000 Din. Ponudbe pod »Prosto takoj« na upravo »Slovenca«.

Steklene omare

(trgovske), 5 komadov, velike, dobro ohranjene, na razpolago. Vprašati v hotelu Črni orel, Maribor.

Več stotov lepe pese

za krmo naprodaj. Karel Štrukelj, Vodmat št. 9, pošta Moste.

Kupimo

20% kronske bone kupi Pučka štedionia i založni zavod d. d., Osijek, Desatičina ul. 27.

Seme

divjega kostanja, želoda, akacije, jesena, javorja, buke, jelove storže in gobe kupuje Fructus, Ljubljana, Krekov trg 10.

Hlode

hrastove in lipove kupuje v vsaki množini parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana.

Kupim

dobro ohranjene gumijeve cevi 1½". — Ponudbe na Jernej Jelenič, Stara pot 1, Ljubljana.

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah. CERNE, invelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Razno

Pljuča!

Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina.

Šivilja

za otroške obleke. Naslov prosim pod »Perfektna« na upravo »Slovenca«.

Sode in kadi

vseh velikosti ima vedno na zalogi Fran Repič, sodar, Ljubljana, Trnovo. Popravila se sprejemajo istotam.

Žaganje drv

naiceneje Uran Franc, Vilharjeva c. Tel. 28-20.

Mi slikamo vse!

Slike poobličja (Porträtbilder), razglednice, slike takoj izgotovljene, industrijske in športne slike. Novo vpeljan fotoatelj z najmodernejšimi aparati. - Fotomeyer, Maribor, Gosposdska 39.

Auto-hladilnike

blatnike in drugo - popravi strokovno, hitro in ceno Gustav Puc, kleparstvo, Ljubljana, naspr. tobačne tovarne.

Dr. G. PICCOLI, lekarnari v Ljubljani, priporoča pr zaprtju in drugih težkočah želodca svojo preizkušeno

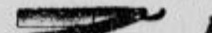
želodčno tinkturo

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. Zorman

Stari trg 32, Ljubljana.

Priporoča vsakovrstna

REZILA IN NOŽE

Galanterjska in modna trgovina

GO BALOH, MARIBOR

Vetrinjska ulica 18

POHISIVO

moderne spalnice, kuhinjske opreme iz trdega ali mehkega lesa, fino izdelano, priporočam cenjenemu občinstvu. Zaloga pohištva FRANC VELKAVRNI mizarstvo. Vižmarje, (pod klancem) p. št. Vid nad Ljubljano. Priporočam se najtopleje za cenjena naročila katera izvršuje točno po želji in vzorcu. Cene nizke. Delo solidno.

Budilke poceni

L. Vilhar urar Ljubljana Sv. Petra c.

Za obleke

suknje, damske plašče itd. itd.

kupuje vse

NOVAK-u

Ljubljana - Kongresni trg 15

Naiceneje

in najbolje

Oglejte si tudi VI!

M. Alešovec

tvornica perila

Ljubljana

Cankarjevo nabrežje št. 1

izdeluje raznovrstno kombinirano perilo, piyama, kopalne plašče itd. za gospode, dame in otroke najcenejše in najfinejše

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je naša iskreno ljubljena hči oziroma sestra, gospodična

Ivanka Oder

zasebna uradnica

danes v torek, dne 1. oktobra 1929 ob 1, v 21. letu svoje starosti, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

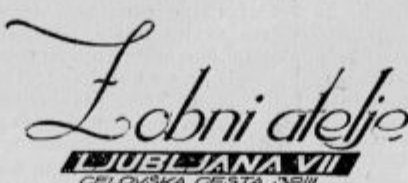
Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 3. oktobra 1929 ob 9 predpoldne iz hiše žalosti k farni cerkvi sv. Lovrenca na Pohorju, kjer se bo opravila slovesna zadušna maša in se nato zemski ostanki položili na ondotno pokopališče k večnemu počitku.

Žalujoča rodbina Oder.

preje voditelji ateljeja Zins

je otvoril svoj lastni zobni atelje

Sprejema: 8.—12. in 14.—18
Brzjaviti: Smerkolj Ljubljana 7 — Telefon: 34-48
Račun počtne hranilnice: Ljubljana št. 15.307

Dvokolesa

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprostega do najfinejšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. »Tribuna« F. B. L., tovarna dvokolesa in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Helena Sever

žena strojarja

dne 1. t. m. po daljšem trpljenju, previdena s tolažili svete vere, mirno preminula. Pogreb nepozabne bo v četrtek 3. oktobra 1929 ob 3 popoldne iz mrtnišnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 2. oktobra 1929.

ŽALUJOČI OSTALI.

S potrjim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena žena, hči, sestra in svakinja, gospa

Pepca Škrbec roj. Hrast

posestnica

po kratki in mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v starosti 31 let, dne 1. oktobra 1929 mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se bo vršil v četrtek, dne 3. oktobra ob 4 popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Trbovlje-Polana, dne 1. oktobra 1929.

Miloš Škrbec, soprog. Majda in Pepica, hčerki. Andrej in Terezija Hrast, starši. Vsi ostali bratje, sestre, vsaki in sorodniki.